

LA VIDA ESPIRITUAL

Buenos Aires

Julij 1978

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

Jesús muere y resucita para salvarnos

Jesús murió por amor

Casi no hay un cristiano que no lleve sobre su pecho una cruz, o no la coloque sobre su cabecera o no la venera en alguna forma. Es muy natural que así sea, porque gracias a la muerte de Cristo, alcanzamos la salvación. La cruz es como el símbolo de nuestra fe en Jesús. Es como la garantía de la esperanza que hemos puesto en El. Es como el signo de su amor, que estamos llamados a imitar.

Jesús murió, se sometió a la muerte como todos nosotros. Pero su muerte no es "una muerte más". La muerte de Jesús destruyó la nuestra, o mejor dicho, la convirtió en el principio de una nueva vida. Por eso, no debemos imaginarnos a Jesús como una pobre víctima indefensa frente a sus enemigos. El se entregó voluntariamente a la muerte, en un Sacrificio de amor.

Lo más importante de la Pasión de Jesús no es la cantidad o la intensidad de sus sufrimientos, sino el amor con que los aceptó para cumplir la voluntad de su Padre. Y ese amor es la expresión más elocuente del amor de Dios, que no vaciló en entregarnos a su mismo Hijo. La prueba de que Dios nos ama, nos dice san Pablo, es que Cristo murió por nosotros cuando todavía éramos pecadores.

Pregovori o pravici

Pravico vsakdo hvali, pa vsakdo ne brani. (slovenski)

Pravica spremeni mrtvo drevo v živo. (ruski)

Ena ura pravičnosti velja toliko kot sedemdeset let molitev. (turški)

Pravica komolcev in pesti dolgo ne zdrži. (slovenski)

Če hočeš po pravici soditi, moraš imeti obe ušesi enaki. (angleški)

Kjer je zakon na strani moči, tam je zakon brez moči. (nemški)

Ako pravica ne pomaga, krivica ne bo. (slovenski)

Če hočeš, da se izkaže pravica, bodi pravičen. (iranski)

Bolje je umreti kakor obrniti hrbet temu, kar je pravično. (kitajski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XVI

JULIJ 1978

„Kdor vas posluša, mene posluša...“

Pretirano in enostransko povzdigovanje osebnih pravic in osebne vesti spravlja v nevarnost pokorščino katoličanov cerkvenemu učiteljstvu papeža in škofov. Nevarnost ne grozi samo nekaterim maloštevilnim skupinam nezadovoljnejšev v Cerkvi, temveč tudi mnogim dobronamernim vernikom. Tudi med nami Slovenci v zdomstvu se javljajo znaki nejasnosti v tem vprašanju. Vsi katoličani sprejememo brez težav izjave cerkvenega učiteljstva, kadar nam to predloži z zadnjo, nezmotljivo avtoriteto kakšno versko ali moralno resnico. A primeri, ko se nam govori v tej obliki, so zelo redki. Iz tega pa ne sledi in ne more slediti, da bi smeli ostale izjave in navodila cerkvenega učiteljstva — papeža in škofov — presliševati ali jim celo ugovarjati. Nasprotno je res: sprejeti moramo z notranjim verskim pristankom — in ne le z nekim spoštljivim zunanjim molkom — ves nauk in vsa navodila cerkvenega učiteljstva. To smo dolžni tistim, ki jih je Kristus postavil za pričevalce resnice (Lk 10, 16).

Isto izrecno poudarja II. vatikanski koncil, ko pravi: „Škofje so opremljeni s Kristusovo oblastjo... Kadar učijo povezani s papežem, jih je treba imeti za priče katoliške in božje resnice; verniki morajo v stvareh vere in nravi sprejeti učenje svojega škofa, dano v Kristusovem imenu, in morajo nanj pristati z religiozno pokorščino. To versko pokorščino volje in uma so verniki še posebej dolžni avtentičnemu učenju papeža, tudi kadar ne govori ex cathedra“ (Cerkev, 25).

Ravnati drugače se pravi tajiti, če ne izrecno, pa vsaj praktično, da je Kristus dal Petru trojno oblast: učenja, posvečevanja in

vladanja. Bi se reklo, priznati Petru kvečjemu olast poučevanja, pa še to le v ozkih mejah nezmotljivosti.

Uboga Cerkev, če bi njen krmar ne imel druge moči kot obvarovati jo brodoloma, ne bi pa imel moči varno jo voditi v pristan! V resnici pa je dal Kristus vrhovnemu krmarju te ladje, ki je Cerkev, vse tisto, kar je potrebno za srečno plovbo proti večnemu pristanu. Kdor torej odteguje pokorščino cerkvenemu učiteljstvu, ta bolj ali manj zavestno zanikuje ustroj, ki ga je Kristus dal Cerkvi.

Samo pretveza in ne veljaven razlog je, če kdo trdi, da je tam možna zmota, kjer ni jamstva nezmotljivosti. Res je, možna je zmota. A kaj sledi iz tega? Nič, kar bi opravičevalo mojo nepokorščino in nediscipliniranost! Ugovor bi imel svojo moč le, če bi možni zmoti cerkvenih predstojnikov mogel postaviti nasproti drugo mnenje, ki bi bilo gotovo nezmotno. A če tega ne morem, kakšen razlog imam, da dajem večjo gotovost lastnemu mnenju kot pa nauku cerkvenega učiteljstva? Je mar meni dal Kristus poseben dar učenja in vodenja Cerkve in ne cerkvenemu vodstvu? Ali ni v resnici predrzno misliti, da bom jaz ali drugi verniki bolje in več vedeli o razodetih resnicah kot pa cerkveno učiteljstvo, ki ga je Kristus poveril za vodenje Cerkve in ga za to tudi usposobil?

Sicer pa neučljivosti, nediscipliniranosti in nepokorščine vsakdanjemu izvrševanju cerkvenega učiteljskega poslanstva redno ni vzrok duh resnice in ljubezni, temveč izhaja ta navadno iz napa in osebnega egoizma. Sv. Pavel naroča, naj bodo verniki poslušni svojim pastirjem, ne ker so nezmotni, temveč ker so postavljeni za to, da čujejo nad njihovimi dušami, za katere bodo morali Bogu nekoč dajati odgovor (Hebr 13, 17) — poslušni torej zato, ker so njihovi pastirji. Isti apostol piše Tesaloničanom: „Če pa kdo ni poslušen naši besedi, ki jo pišem, si ga zapomnite in se z njim ne družite, da ga bo sram“ (2 Tes 3, 14). Pa ni šlo za dogme, temveč za disciplinarne odredbe in moralne opomine.

Kristusove besede „Kdor vas posluša, mene posluša,“ veljajo za celotno učenje in vodenje tistih, ki jih je sveti Duh postavil v Cerkvi za predstojnike. Kdor resnično veruje v te besede, mu pokorščina Cerkvi ne bo težka.

Alojzij Kukovica

Pri izvrševanju svoje očetovske in pastirske službe naj bodo škofje med svojimi verniki kakor strežniki, dobri pastirji, ki poznajo svoje ovce in jih tudi one poznajo, pravi očetje, ki se odlikujejo po duhu ljubezni in skrbi za vse tiste, ki se njihovi od Boga dani oblasti vdano podrejšajo.

(II. vatikanski koncil)

Umril je mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik

13. maja je na Onkološkem in-
stitutu kliničnega centra v Ljub-
ljani po dolgi in hudi bolezni, ki
jo je potrpežljivo prenašal, umrl
mariborski škof dr. Maksimilijan
Držečnik. Bil je 46 let duhovnik
in 32 let škof.

Pokojni škof je bil rojen 5. ok-

tcbra 1903 v Ribnici na Pohorju. Prva dva letnika bogoslovja je opravil v Mariboru, študij teologije pa je sklenil v Rimu, kjer je bil 30. oktobra 1932 posvečen v duhovnika. Prva duhovniška leta je preživel kot kaplan v Celju, leta 1936 pa je prišel za prefekta v dijaško semenišče v Maribor. Zadnja leta pred vojno pa je že predaval v bogoslovju sveto pismo stare zaveze, nato pa še filozofske predmete. Med vojno je bil z mnogimi drugimi mariborskimi duhovniki izseljen. Dobra štiri leta je bil spet kaplan in to v župniji Visoko pri Novem Marofu. Po vojni je prišel v Ljubljano za vodjo mariborskih bogoslovcev in profesorja stare zaveze

Njegova profesorska služba je bila kratka, saj je bil komaj po enem letu imenovan za pomožnega škofa v Mariboru, čez štiri leta, 15. junija 1960, pa je postal pravi mariborski škof.

Kljub visokemu položaju, ki ga je zavzemal v Cerkvi, je bil škof Držečnik človeško topel in neposreden. Čeprav izobraženec, doktor filozofije in teologije, je v srcu ostal pohorski kmet v vseh njegovih plemenitih razsežnostih. O sebi je dejal: „Dom mi je še vedno pri srcu. Od doma imam

Mariborska stolnica

prav za prav vse: starše, vzgojo in versko življenje, povezano s Cerkvijo. Bil sem pastirček, pasel sem krave in ovce. Že v otroških letih sem moral med prvo svetovno vojno pomagati pri kmečkem delu, ker ni bilo ljudi. Kmečko delo sem imel zelo rad, kmečko življenje me je silno veselilo...“

Krmilo mariborske škofije je vzel v roke zelo hudih prelomnih časih. Z vso zagnanostjo se je lotil prenovitvenega dela. Že od začetka se je trudil za versko poglobitev v svoji škofiji ter za ureditev odnosov med Cerkvijo in družbo. Vse do leta 1953 (takrat je izšel zakon o pravnem položaju verskih skupnosti) je bilo zelo hudo, pozneje pa so se odnosi po malem izboljšavali, za kar je imel škof Držečnik veliko osebnih zaslug.

Eno največjih del, ki jih je opravil v času svojega škofovanja

je izdaja celotnega slovenskega svetega pisma. Takole sam pripoveduje: „Prišlo je nepričakovano. Mohorjeva družba še ni smela izdajati verskih knjig, zato so nekateri predlagali, da bi sveto pismo izdal ordinariat. Prevezel je vso odgovornost kot izdajatelj, Mohorjeva pa je prevzela finančno in trgovsko plat. Tudi Slomšek je hotel v svojem času izdati vse sveto pismo, potem pa je to delo prepustil ljubljanskemu škofu Wolfu.“

Škof Držečnik je bistro presojal znamenja časov in je svoje duhovnike in vernike vedno usmerjal v tisto pravo notranjo poglobitev, ki počasi, a vztrajno prekvaša in prežarja vsakdanje življenje. Pred dobrimi sedmimi leti je za „Družino“ povedal med drugim tudi tole: „Ker živimo v pokoncilski dobi, bo seveda naša splošna naloga, da v slovenskih

škofijah bolj in bolj dosledno izvajamo odloke II. vatikanskega cerkvenega zbora. Cerkev mora dobiti po koncilu nov obraz, to je bila glavna naloga zadnjega koncila. Tudi naša slovenska Cerkev mora dobiti nov obraz. Marsikaj je bilo pri nas okostenelega, formalističnega, zgolj zunanjega. Polagali smo zelo veliko važnost na črko posameznih predpisov, duha evangelija pa smo pogosto zelo zanemarjali. Slovenci smo se radi ponašali, da smo krščanski narod. Radi smo to naglašali, medtem pa je vera v celih slojih morda pešala, namesto nje je marsikje stopila nova ‚vera‘ —

brezboštvo. Gotovo ne brez krivde kristjanov. Že to dejstvo nam narekuje, da vzamemo versko obnovo zelo resno. Marsikaj se je že zgodilo, toda čakajo nas še velike naloge.“ In nato je s kleno in sočno besedo pribil, da moramo najprej dati božji besedi tisto mesto, ki ji gre, nato pa si moramo prizadevati za pogovor v Cerkvi in to na vseh ravneh: med škofi, duhovniki in verniki. V ta namen je posebej toplo priporočil ustanavljanje župnijskih svetov, ki naj ne bodo samo nekaj formalnega, temveč prostor za resničen pogovor med duhovniki in verniki.

Med pogrebnim obredom škofa Držičnika v mariborski stolnici

Škof Držečnik je bil dolgo let predsednik ekumenske komisije pri jugoslovanski škofovski konferenci. Morda je bilo njegovo ekumensko delo na zunaj manj opazno, zato pa nič manj važno.

Mohorjeva družba v Celju je z njim izgubila velikega zagovornika, saj se je prav on veliko trudil, da bi ji vrnil nekdanji ugled.

Nemogoče bi bilo vsaj približno naštetati vsa dela in vse pobude, ki se jih je lotil v dolgih treh desetletjih škofovske službe. Prav gotovo pa je največ dobrega naredil s svojo pristno in neposredno človeško osebnostjo. Vsakemu se je znal približati, se mu posvetiti, ga poslušati. V zadnjih letih je svoji škofiji služil s trpljenjem in sam Bog ve, če ni ta najboljša in najučinkovitejša služba. Vedel je, da je čas njegove razveze blizu.

Uradna sporočila mariborskega ordinariata, ki prinašajo novice o njegovi smrti, objavljajo tudi škofovo zadnje sporočilo iz ljubljanske bolnišnice: „Ko sem v torek, 4. aprila 1978, že šestič prišel na zdravljenje v Ljubljano, sem bil zaradi bolečin silno izmučen. Nekaj dni sploh nisem mogel spati. Naprosil sem g. Jakoba Turšiča, kurata v bolnišnici, da mi je podelil maziljenje. Sveto maziljenje, združeno z molitvijo, sem prejel v upanju, da mi Gospod poiajša, če je njegova volja.

V nedeljo, 9. aprila, so me obiskali: zagrebški nadškof Franjo Kuharić, beograjski nadškof dr.

Gabrijel Bukatko in skopsko-prizrenski škof dr. Joakim Herbut. Tega obiska sem bil zelo vesel. Vem, da bi me mnogi radi obiskali, a to bi me utrudilo. V imenu vseh me obiskujejo ljubljanski metropolit, pomožni škof in nekateri drugi, kakor tudi moji ožji mariborski sodelavci. Maševati za sedaj ne morem, pač pa vsak dan prejemam obhajilo. Vsem duhovnikom in vernikom se zahvaljujem za molitve.“

Odšel je z besedami zahvale. Ko so ga še zadnjič odpeljali v bolnišnico v Ljubljano, je še upal, da se bo vrnil v svoj Maribor, na tistem pa je slutil, da bo njegova vrnitev drugačna.

Po smrti so ga prepeljali v Maribor in je ležal na parah v svoji škofijski kapeli.

Pogreb škofa Držečnika je bil 17. maja

Pogrebne svečanosti je vodil pronuncij apostolskega sedeža v Beogradu nadškof Michele Cecchini. Med 20 škofi so bili madžarski nadškof kardinal Laszlo Lekai, salzburški nadškof Berg in graški škof Weber. Številno je bilo tudi zastopstvo drugih krščanskih Cerkva. Duhovnikov je bilo nad štiristo in vernikov okrog pet tisoč. Delegacijo je poslala tudi civilna oblast. Sprevod je šel od škofijske palače čez trg do stolnice. Pred cerkvijo so se od pokojnika poslovili zastopniki različnih ustanov: v imenu civil-

Notranjščina stolne cerkve v Mariboru. Letos 10. maja je preteklo 750 let, odkar je bila ustanovljena lavantinska, sedaj mariborska škofija. V tej stolnici je bil pokopan škof Držečnik, še letos pa bodo vanjo prenesli tudi zemske ostanke škofa Slomška.

ne oblasti Niko Šebart, v imenu zagrebške nadškofije in jugoslovanske škofovske konference zagrebški nadškof Franjo Kuharić, v imenu Mohorjeve družbe v Celju Rafko Vodeb, v imenu Teološke fakultete v Ljubljani njen dekan dr. France Perko in v imenu nekdanjih gimnazijskih sošolcev prof. Alfonz Kopriva. Zbor bogoslovcev pod vodstvom prof. Jožeta Trošta, ki je že med sprevedom pel 50. psalm, je pred vhomdom v cerkev zapel še Gallusovo „Glejte, kako umira pravični.“

Pokojnikovo krsto so nato nesli v cerkev, v oltarni prostor obnovljene mariborske stolnice. Mašno daritev je spremljal stolni zbor pod vodstvom prof. Zafošnika. Somaševanju je predsedoval pronuncij Cecchini, ki je v lepi slovenščini izgovarjal mašne molitve kakor tudi molitve ob pogrebu po maši. Po evangeliju je o

liku pokojnega škofa spregovoril ljubljanski nadškof Pogačnik. K obhajilu so pristopili le najožji svojci in prijatelji pokojnega škofa, ker bi se drugače obred preveč zavlekel. Po maši je pronuncij Cecchini nadaljeval pogrebni obred, zbor mariborskih bogoslovcev pa se je poslovil od škofa s pesmijo „Jaz sem vstajenje in življenje.“ Potem so krsto počasi spustili v grobnico.

Ko bodo jeseni sklepne slovesnosti 750-letnice mariborske škofije, bodo v isto grobnico iz frančiškanske cerkve prenesli tudi zemeljske ostanke svetniškega škofa Slomška.

Po končanem pogrebem obredu se je navzočim zahvalil pomožni škof in kapitularni vikar mariborske škofije dr. Vekoslav Grmič, vsa cerkev je pa zapela Slomškovo „V nebesih sem doma“.

(Po „Družini“)

Nadškof Pogačnik o pokojnem škofu Držečniku

Apostol Peter naroča, naj bodo cerkveni predstojniki vzor čredi, da bodo, ko se prikaže najvišji Pastir, prejeli nevenljiv venec slave. Koncil, ki je toliko govoril o škofovski službi, naroča, naj imajo škofje pred očmi zgled dobrega Pastirja, ki ni prišel, da bi se mu streglo, ampak da bi on

stregel in dal svoje življenje za ovce. Vzet izmed ljudi in obdan s slabostjo mora potrpeti s tistimi, ki so nevedni in se motijo. Škof, pravi koncil, naj z molitvijo, pridiganjem in z vsemi vrlinami srca in duha skrbi za svoje vernike.

Smemo trditi, da se je pokojni

škof Maksimilijan držal tega neuka in si prizadeval biti vzoren pokoncilski škof. Kaj se je spremenilo za časa njegove uprave v škofiji?

Za časa njegovega škofovanja se je lavantinska škofija znatno povečala. Pridružila si je nekatere župnije graške škofije, Prekmurje in 19 župnij na jugoslovanskem Koroškem, v Mežiški dolini. Pokojni je neutrudno obiskoval svojo obsežno škofijo, povsod vneto pridigoval in delil zakrament birme. Med vojno tako opustošena mariborska škofija je zopet zaživela in se po koncilskih smernicah spreminjala.

Potrebna so bila nova bogoslužna središča. Zato je pokojni ustanavljal nove župnije in zidal prepotrebne nove cerkve. Tako je ustanavljal nove župnije v razširjajočem se Mariboru in zgradil nove cerkve na primer na Treznem, v Senovem in v Odrancih, da omenim le najbolj znane.

Kakor vsakemu škofu je bila tudi pokojnikova srčna želja skrbeti za duhovniški naraščaj. Ko semeniščnikov ni mogel vzgajati doma, jih je pošiljal na študije v Djakovo, Pazin in Vipavo, potem pa ustanovil malo semenišče v Mariboru in ga poimenoval po Slomšku. Iz tega zavoda jih je šlo doslej nad 70% v bogoslovje.

Pokojni je dosegel, da se je v Mariboru ustanovil oddelek Teološke fakultete v Ljubljani, tako da zadnji štirje letniki bogoslovja študirajo v domači škofiji in

se tako laže in bolje pripravijo na dušnopastirsko delo doma.

Pokojni škof Maksimilijan je bil biblični strokovnjak. Zato ni čudno, da se je zavzemal za nov celoten prevod sv. pisma, prevedenega iz izvirnih jezikov. Nove mu prevodu je napisal kratek uvod, izdala ga je Mohorjeva družba, založil pa lavantinski škofijski ordinariat. Tudi pri novejši ekumenski izdaji je bil škof Držečnik sodelavec, tako da katoličani in luteranci v Prekmurju uporabljajo isti prevod.

S tem v zvezi moramo omeniti dvoje. Pokojni je bil velik častilec svojega prednika Slomška. Ni bilo pridige ali nagovora, da bi ga ne omenjal. Po njegovi zaslugi je bil škofijski postopek za razglasitev Slomška za blaženega končan in med koncilom poslan v Rim.

Drugo: pokojni škof je bil velik pospeševatelj ekumenizma, prizadevanja za zedinjenje z drugimi kristjani, zlasti s pravoslavnimi in luteranci, s katerimi živimo skupno v domovini. Zato je vneto podpiral Apostolstvo sv. Cirila in Metoda za zedinjenje kristjanov, izdajal vsako leto brošuro V edinosti, ki prinaša poročila o napredovanju ekumenske misli med Slovenci. Bil je tudi predsednik ekumenske komisije pri JŠK in se udeležil dveh ekumenskih simpozijev, v Mariboru in v Lovranu. Kot škof si je posebno prizadeval za edinost in enotno ravnanje katoliških škofov.

Značilnost pokojnega škofa je bila dobrota in milina. Zato je bil priljubljen pri svojih duhovnikih in vernikih kot malokateri cerkveni hierarh. Znal pa je biti tudi neizprosno odločen, kadar je šlo za neposlušnost ali zapostavljanje vernikov.

Še marsikaj bi moral našteti, da bi njegov vzorni škofovski lik osvetlil od vseh strani. Njegove škofovske ideale označuje škofovsko geslo, ki si ga je izbral pri posvečenju: Z nami Bog in njegova Mati.

(Iz govora med pogrebno mašo)

Škof Lenič o škofu Držečniku

Rajnega škofa sem nadvse spoštoval. Poznal sem ga od l. 1945, ko je prišel v Ljubljano. Dobro se spominjam, kako sem ga šel po nuncijevem naročilu klicat, da je prišel na pogovor o imenovanju za pomožnega škofa. Spominjam se, kako je v tistih pomembnih trenutkih, ko je dal svoj pristanek na imenovanje, klečal dolgo pred Marijo Pomagaj v stolnici

in nato pred sv. Rešnjim telesom in prosil za pomoč.

Občudoval sem ves čas njegovo čudovito pozornost do človeka, vsako malenkost je spoštoval. V veliko zadoščenje mi je bilo, da sem ga lahko v Ljubljani (med boleznijo) obiskoval in tudi nad njim iz obrednika opravil vse molitve za umirajoče in pravkar umrlega.

Zagrebski nadškof Kuharić o rajnem škofu

S smrtjo Maksimilijana Držečnika ste izgubili svojega vzornega pastirja. V imenu škofovske konference v Jugoslaviji se mu zahvaljujem za njegovo dolgoletno sodelovanje v prizadevanjih vseh nas, da bi Cerkev v tej zgodovinski dinamiki opravljala svoje poslanstvo, oznanjujoč resnico o Bogu, človeku, o tem, da je treba ljubiti Boga in slehernega človega. Maksimilijan je nosil v sebi zavest odgovornosti in ljubezni...

Ko je že bil priklenjen na bolniško postelja v ljubljanski bolnišnici, smo ga obiskali. Podoba je bila, da veliko trpi. Dejal pa je: Vse izročam v božje roke. To je bilo dogorevanje na križu. Tudi to je vključeval v svojo pastirsko službo. Vse je daroval za svoje ljudstvo, za škofijo. Od njega se poslavljam v veri. Smrt je za nas prehod, vstop v novo, nepreklicno življenje. Naš brat Maksimilijan je umrl v veri v božjega Sina, ki je za nas postal človek, umrl in vstal, da bi nam razodel ves smisel naše zemeljske eksistence.

Trubadur luči

Ne smete misliti, da pretiravam
s trubadurji.

Čeprav bi srečno rad, kot oni,
hodil s kraja v kraj.

Ne plešem s samostalniki
na zeleneči pusti.

Čeprav z mladiči štorcklje
v trs prihajajo nazaj.

Veste, dan za dnem je pravzaprav
Velika noč.

Na večno prazen Grob ne bo nihče več
zválil skale,
nihče zaprl sonca,
da ne vzide sedemkrat.

(Še zdaj s trepalnic južnih zvezd
le solza kane
in v pol sveta orkan tovóri
krsto za pomlad.)

Čujte v bitju Živega Srca
Veliko noč!

Ne zmerjajte me:
Oj, pijanec divjih vonjev češenj!
Od mrtvih Vstali sam je rekel,
da bo ves pri nas:

če moremo ljubezni božje znamenju
verjeti,
ki kruh in vino spremeni
v Resnično Živ Obraz.

Glejte, dan za dnem.
V lučeh zori Velika noč.

Vladimir Kos

Znamenje japonske pomladi so ne le cvetoče češnje, ki diše po riževem žganju in opajajo mimoidoče, ampak tudi štorcklje, ki se z juga vračajo z mladiči in ustavljajo v trsu pustih ravnin, jo oznanjajo. Pomladni čas sovпада z Veliko nočjo na Japonskem in sploh na severni polobli. A pesem govori tudi o južni polobli, kjer je kljub zimi tudi Velika noč, ki velja za celo zemljo in celo leto, posebno ker jo vsak dan lahko po-doživljamo v sv. Daritvi.

Verski običaji v naših družinah in v skupnosti

Sveta brata Ciril in Metod (5. julija)

Češčenje obeh solunskih bratov, slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, je bilo živo med našim ljuštvo skozi stoletja.

Kuret nam v svojem delu „Praznično leto Slovencev“ poroča, da so tam okoli leta 1.400 Slovenci dali napraviti oltar sv. Cirilu in sv. Metodu v Marijini cerkvi v nemškem mestu Aachen, kamor so romali. In mesti Ljubljana in Kranj sta prispevali z ustanovo (z beneficijem), ki naj bi služila v vzdrževanje duhovniku, kateri bi tamkaj obvladal za slovenske romarje njihov jezik.

Kasneje je češčenje obeh slovanskih blagovestnikov nekoliko pojenjalo. Pa se je v 18. stoletju spet močno poživilo, ko sta sv. brata dočela v misalu svojo posebno mašo. Njun praznik je bil kasneje od marca prenesen na 5. julij, kakor je v veljavi danes.

Na Koroškem in Slovenskem Štajerskem je tedaj prišlo v navado, da so na vigilijo (na večer pred praznikom) začeli kuriti kresove. V Podjuni (v vzhodni koroški podravski dolini) so pa kresovanje sploh prenesli od „kresnega večera“ pred Janezo-

vim na ta praznik svetih bratov. In navada kresovanja k prazniku svetih slovanskih apostolov se je nato širila tudi na ostalo slovensko ozemlje.

Sveta brata Ciril in Metod povsem upravičeno nosita ime slovanskih blagovestnikov. Saj sta našim prednikom prinesla „blago vest“ krščanstva in obredje z obrednimi knjigami v njihovem domačem jeziku in ne kakor oznanjevalci z zapada v tujem, nerazumljivem nemškem. Sv. Ciril je v ta namen tudi izumil slovanske pismenke (— črke; cirilica).

Zato je tudi za naš dandanašnji prav, da tolikšen in tako pomemben praznik z vso skrbnostjo in vnemo primerno slavimo in ga skušamo ohranjati ter poživljati tudi vprav s kresovanjem. Še posebej je to umestno za nas na južnem koncu zemeljske oble. Saj tu na praznik Janeza Krstnika itak ne doživljamo viška poletja, v katerem ima zažiganje kresa zaradi moči sonca svoj izvor. Pač pa nam je v tujem jezikovnem okolju vse težje ohranjati in poživljati med našim mladim rodod našo domačo slovensko besedo.

Zato bodimo prepričani, da ima za praznik svetih bratov Cirila in

Metoda kresovanje velik pomen! Saj nas kres spominja na luč, ki sta jo prinesla našim prednikom s krščanstvom, in to ne z nasiljem meča, ampak z ognjem Kristusove ljubezni!

Naj se ob tej priložnosti pomudimo ob pomenu češčenja naših apostolov sv. Cirila in Metoda, kakor ga je označil papež Pij XI. V knjigi — Kolarič: Škof Rožman, II, str. 291 beremo: „Papež Pij XI. je leta 1927 v apostolskem pismu jugoslovanskim škofom priporočal, naj bo češčenje sv. Cirila in sv. Metoda bistveni del verskega življenja katoličanov v Jugoslaviji. Škof Rožman si je to misel osvojil in jo skušal uresničiti med slovenskim narodom. Češčenje sv. Cirila in Metoda — po njegovih besedah — „postane res bistveni del našega verskega življenja, da bosta sedaj, ko sta poveljučana v nebesih, svetila našemu ljudstvu in ga vabila in vzpodbujala s čudovitim zgledom svojih kreposti h krščanskemu mišljenju in življenju, kakor sta mu nekdanj svetila na zemlji.“

In Janez XXIII. nam tako pomembno govori o svetih bratih Cirilu in Metodu v svoji encikliki „Magnifici eventus“:

„Kot dve zvezdi, ki družno svetita, nam kažeta pot, po kateri moramo hoditi.“

Če za koga, velja ta beseda za nas vprav v zdomstvu. Katera je naša pot? — Za Kristusom in v spoštovanju našega slovenskega bogoslužja v domačem jeziku. —

In sv. oče nadaljuje: „Brez dvoma sv. Ciril in sv. Metod, stebra edinosti, veliko molita za Cerkev in za narode, ki so zaupani njunemu varstvu.“

Če sta se v svojem življenjskem poklicu posvetila apostolatu med našimi predniki: ali nismo tudi mi danes vključeni v njuno varstvo? Ali nismo tudi vprav mi potrebni, da se zatekamo k njima, da nam pomagata ohranjati vero naših dedov in njihovo besedo?! —

Zatorej je prav, da njuno češčenje primerno ohranjamo in da njun praznik slavimo s spoštljivo vdanostjo — pa tudi s kresovanjem.

Prav ob kresu se nam nudijo tako lepe in mnogovrstne priložnosti, da osvežimo spomin nanju in potrdimo našo tisočletno versko ter kulturno tradicijo; pa tudi da poživimo skupno domačnostno in družabno razgibanost.

Koliko živahnosti zbudi — zlasti pri mladih in malih — že sama priprava kresa! Potem imamo ob kresu priložnost, da poveemo spominsko besedo o pomenu poslanstva svetih bratov. Po zgledu kresnih običajev (n. pr. iz Bele Krajine) ob kresnem ognju odmolimo priložnostno molitev k njima in dodamo še posebno prošnjo za naš tako težko preizkušeni narod. Tu bi bil tudi recimo primeren „požirek šentjanževca“, če smo ga na „šentjaževu“ blagoslovili! Potem bi sledila lahko deklamacija, pesem naših malih,

naših fantov in deklet, pa rajanje ob ognju; in končno, ko so se zublji že dovolj „ukrotili“, bi sledilo lahko še skakanje preko ognja... Vsekakor je odprta široka možnost za razmah naši domišljiji v duhu praznikovega značaja:

„Ciril, Metod,
varujta naš dom in rod!“

NEKAJ POLETNIH SVETNIKOV

Ob poletnih svetnikih na Slovenskem bi se morali na dolgo in široko pomuditi, ko bi hoteli podrobneje opisati in razložiti, kako se vse poletno kmečko delo suče okoli njihovih praznikov. Na vrsti so najpomembnejša kmečka dela: košnja, žetev, mlattev itd. A vse to nas ob teh naših razmišljanjih ne more zanimati.

Tu naj omenimo le nekatere.

Sv. Mohor in Fortunat (12. julija)

Bila sta mučenca iz prvega stoletja po Kr. Delovala sta po naših krajih torej še pred naselitvijo naših prednikov. A nju no češčenje med njimi je bilo zelo živo in udomačeno. Saj jima je širom Slovenije posvečenih nad 30 cerkvá. Ljubljanski škofiji sta glavna zaščitnika; in naša najstarejša in najpomembnejša založba, prvotno bratovščina, je privzela po njiju svoje ime. Kdo da-

nes ne pozna dragocenih in priljubljenih „mohorjev“ — knjig Družbe sv. Mohorja!?

Sv. Jakov Starejši (25. julija)

Njegove telesne ostanke so v 9. stoletju našli in prenesli na Špansko v Kompostelo (Santiago de Compostela). Semkaj so dolga stoletja romali naši predniki.

Zelo pomemben je Jakobov praznik zavoljo poljskih del, ki se sučejo okoli njega: košnja, žetev, ajdova setev, prva zrela jabolka...

Sv. Ana (26. julija)

Sv. Ana, mati božje Matere Marije, je tudi pri nas Slovincih že od nekdaj visoko spoštovana in češčena. Neka statistika ve povedati, da je bilo v stari Avstriji — kamor je spadalo naše ozemlje — leta 1900 — 1.780.000 žena in deklet z imenom Ana in Ančka. No, in kdo ne ve, koliko je tudi samo naših slovenskih godóvnic na god svete Ane in koliko je njej posvečenih cerkvá na Slovenskem! Saj velja sv. Ana za zaščitnico za dobre može, za srečne porode in blagoslov otrokom.

In marsikje danes doživljamo, da si dekleta k njenemu prazniku pripravijo „ančkovanje“ za praznovanje vseh godóvnic iz njihovega kroga.

Prof. B. Bajuk

Molitveni namen za julij

Splošni namen:

Da bi se odnosi med Cerkvijo in državo gradili na obojestranski svobodi in na medsebojnem spoštovanju.

Odnos med Cerkvijo in državo je po vsem svetu sodoben in pereč problem. Vedno bolj raste moč držav in s tem tudi njihova občutljivost, da ne bi kdo omejeval njihove vrhovne oblasti. Zato je za mir v svetu in za napredek in zadovoljstvo vseh važno, da so odnosi med Cerkvijo in državo pravično urejeni. To je pa možno le takrat, kadar vlada obojestranska svoboda in medsebojno spoštovanje.

Zgodovina teh odnosov skozi dve tisočletji je zelo pestra. Dostikrat so bili ti odnosi nepravilni bodisi s strani države bodisi s strani Cerkve. Danes je v mnogih državah stanje tako, da država Cerkvi ne zaupa, jo stiska, ji omejuje svobodo. Pa ne le v državah, kjer je na oblasti nekrščanski ali brezverski režim, marveč tudi krščanskih državah oblasti Cerkvi odrekajo dolžno svobodo. Zato je II. vatikanski cerkveni zbor v poslanici državnikom dejal:

„V vašem zemeljskem, časnem kraljestvu gradi Bog na skrivnosten način svoje duhovno, večno kraljestvo, svojo Cerkev. In kaj

vas prosi ta Cerkev danes, po skoraj dva tisoč letih najrazličnejših odnosov z vami, oblastniki tega sveta? To vam je povedala v enem od glavnih odlokov tega koncila. Prosi vas samo za svobodo. Za svobodo, da veruje in da svojo vero oznanja. Za svobodo, da ljubi Boga in mu služi. Za svobodo, da živi po njegovi blagovesti in jo ponese ljudem. Ne bojte se tega! Cerkev je podobna svojemu Ustanovitelju, čigar skrivnost delovanja ne krati vaših pravic, ampak ozdravlja vse, kar je človeškega, od njegove ugodne slabosti, ga oplemenituje ter navdaja z upanjem, z resnico in lepoto.“

Od II. vatikanskega koncila dalje se uveljavlja nov stil odnosov med Cerkvijo in državo. Države priznavajo Cerkvi avtonomnost na njenem verskem področju, Cerkev pa z vsemi svojimi moralnimi silami podpira pozitivni razvoj moderne družbe in ji želi po vzoru svojega Učenika prostovoljno služiti za dobro. To se kaže na šolskem in dobrodelnem in zdravstvenem področju, predvsem pa pri oblikovanju novega človeka, pri vzgoji. Države v svojem lastnem interesu podpirajo to pozitivno delovanje Cerkve, ji nudijo za to delo materialna sredstva, kot so zgradbe in podobno.

Kljub vzdušju zaupanja ostane mnogo področij, zlasti področje vzgoje otrok, ki jih je treba v svobodnem in enakopravnem dogovoru opredeliti. Kjer se to ne dogodi, tam je Cerkev pritisnjena, čuti svojo zamejenost.

Zato bomo ta mesec molili za vse, ki odločajo v Cerkvi, da bi spoštovali državne oblastnike, priznavali njihovo iskreno prizadevanje za dobro. Molili bomo pa tudi za državne voditelje, čia bi uvideli koristnost delovanja Cerkve in pravice božjega kraljestva.

Misijonski namen:

Da bi se povečalo število misijonarjev, ki skrbe za versko življenje narodnih manjšin v Ameriki.

„Pojdite po vsem svetu in učite vse narode,“ je Jezus zapovedal svojim apostolom in njihovim naslednikom, ko je odhajal v nebesa. S temi besedami ni bila samo Cerkvi naložena dolžnost, da oznanja vsem narodom evan-

gelij, veselo vest odrešenja. S tem je bila tudi vsem narodom in vsakemu posamezniku podarjena pravica, da božjo besedo sliši v svojem domačem, materinem jeziku.

Na žalost pa zelo primanjkuje misijonarjev, ki bi mogli narodnim manjšinam oznanjati evangelij v razumljivem domačem jeziku.

V ZDA je od 22 milijonov črncev 1 milijon katoličanov. Ti imajo samo 3 črnske škofo in manj kot 200 črnskih duhovnikov.

V ZDA je vsak četrti katoličan špansko govoreči, se pravi, da je od 44 milijonov katoličanov 11 milijonov španskega jezika. Imajo pa samo 3 svoje škofo in manj kot 500 špansko govorečih duhovnikov. Ostali se ravnaajo po nevarnem načelu: „Čemu bi se mučili s španščino, saj itak vsi razumejo angleško!“ Kakor na Koroškem: „Zakaj bi se mučili s slovenščino, saj itak vsi razumejo nemško!“ Cerkev pa ne misli tako.

Bogumil Remec

V verskem časopisu ni ravno lahko pisati o verskem tisku. Včasih se nam zdi, da smo podobni župniku (iz anekdote, ki jo pripovedujejo profesorji na časnikarskih šolah), ki je vabil ljudi v cerkev: „Pridite, da boste slišali mojo pridigo!“ Če vabimo med naše prijatelje vedno nove naročnike, tega ne delamo z namenom, da bi brali, kar smo mi zapisali ali uredili, temveč zato, ker smo prepričani, da mora vsak kristjan skrbeti za poglobljanje svoje vere in primerno obveščenost, kako živi in dela Cerkev doma in po svetu. Za to pa je verski tisk neobhodno potreben.

Drago Klemenčič
glavni urednik Družine

Sončne in senčne strani športa

(Nepoklicni) šport je med sestavinami prostega časa in razvedrila. Nekatere njegove panoge imajo obliko igre. V njih se šport in igra prepajata, kot npr. pri nogometu, hockeju, košarki..., čeprav se včasih v takih primerih igra vse bolj umika iz športa (npr. v „utilitarističnem“ nogometu, rokometu...) in je v njem vse manj vidna. Drugače kot pri igri je v športu naglas bolj na uresničevanju sebe za čim večjo „izdatnost“ in za preseganje sebe v rekordih.

Positivne možnosti športa so: izražanje sebe v svoji vitalnosti; osrečujoče doživljanje lastne moči, prožnosti, obvladane telesnosti; iz športa more razvijati pogum, moč volje, vztrajnost, samobvladanje; more, podobno kot igra, vzgajati tudi socialno; po F. W. Försterju je tudi volja za politično življenje (v obeh primerih gre za boj prevladujočih si teženj, ob upoštevanju pravil boja in pravic drugega); kompenzacijska, nadomestitvena funkcija športa je znotraj industrijske družbe še posebno važna.

Je pa na področju športa mogoče tudi izkrivljenje razvoja, življenja: težnja po „količini“, borba za točke lahko zmanjšuje

estetsko-umetnostno stran športne igre; ker dobri rezultati zahtevajo veliko in intenzivnega treninga, more vaja človeka preobremenjevati in vnašati v celoto življenja z njegovimi dolžnostmi nesorazmernosti; postopna racionalizacija športa more atletovo telesnost razvijati enostransko ali jo celo maličiti. Šport more, v igralcih in gledalcih, postati prostor neobvladanega izživljanja nagonov. Vse to velja seveda tudi za poklicni šport.

Proti takemu izkrivljanju razvoja pomaga predvsem izkustveno življenje. V njem je ves športni napor prevet z vse-enostjo človeka in z vsem potencialom izkustva absolutnega (z osnovno nadpredmetnim, akategorialnim mirom, akategorialno silo, akategorialno enostjo človekove celote...). Da tak potencial zelo zviša športnikove dosežke, je jasno. Zato se pa danes tudi v šport vse bolj uvajajo razne metode sprostitve, relaksacije, — sprostitve, ki končno ni nič drugega kot izkustveno zbiranje samega sebe in vsega svojega potenciala v lastnem osebno-eksistencialnem dnu, iz katerega mora potem potekati športna dejavnost.

Vladimir Truhlar

Samo krščanstvo je znalo dati smisel človekovi smrti. Vsi drugi so odpovedali.

André Malraux

Krst - zakrament prenovitve človeka v Kristusu

Prvo zakramentalno srečanje s Kristusom

Božja ljubezen do človeka se ne kaže le v tem, da Bog človeka po posredovanju staršev ustvari, ampak še bolj v tem, da ga kliče k deležnosti pri svojem božjem življenju. To se na zakramentalni način uresniči s sv. krstom, ki je prvo zakramentalno srečanje človeka s Kristusom. Krst človeka z delovanjem Svetega Duha včleni v Kristusa, ga upodobi po njem in ga vcepi v njegovo življenje. Pri krstu se izbriše sleherni greh. Kristjan je novo ustvarjenje (prim. 2 Kor 5, 17. 19), preustvarjen v novega človeka (prim. Ef 2, 15; 4, 24), božji prijatelj in deležen božje narave (prim. 2 Pet 1, 4), to je pobožanstven in v resnici božji otrok (prim. 1 Jan 3,1).

Krst je vélikonočni zakrament in nas upodobi po Kristusu v njegovi vélikonočni skrivnosti. Po krstu se ljudje včlenimo v križanega in poveličanega Kristusa, v njegovo vélikonočno skrivnost: s Kristusom umrjemo, skupaj z njim smo pokopani, z njim smo obujeni (prim. Rimlj 6, 4). Krstni obred predočuje in uresničuje, seveda po Kristusovem delovanju, združenje

s Kristusovo smrtjo in vstajenjem. Krščeneec preide iz smrti greha in starega človeka k življenju vstajenja in novega človeka v Kristusu. Tako se na njem izpolni vélikonočna skrivnost, ki se je najprej izpolnila na Kristusu. Krščevanje že na zunaj izraža veselje vstajenja, zlasti če krščujemo v vélikonočni vigiliji ali na nedeljo.

Posvetitev troedinemu Bogu

S krstom preidemo v novo razmerje s presveto Trojico. Včlenitev v Kristusa nas posveti troedinemu Bogu in nas privede v občestvo z Očetom in Sinom in Svetim Duhom. Na to kaže že krstni obred sam, združen s klicanjem presv. Trojice. Pri krstu postanemo otroci nebeškega Očeta, bratje in sestre božjega Sina ter svetišče Svetega Duha.

Po krstu Sveti Duh zdravi človeka njegovih slabosti in duhovnih bolezní, ga varuje sužnosti strasti in sebičnosti s tem, da mu daje moč za izpolnjevanje božje volje, ga bogati z močjo in upanjem, usmerja njegovo pot k dobremu ter mu daje sadove ljubezni, veselja, miru, potrpežljivosti, blagosti, dobrotljivosti, zvestobe, krotkosti,

Od krsta (Maksim Gaspari)

vzdržnosti, čistosti (prim. Gal 5, 22—23). Seveda mora človek z milostjo Svetega Duha vse življenje sodelovati, sicer darovi, ki jih je prejel pri krstu, ne bodo obrodili sadov, vsaj v polnosti ne.

Zakrament dejavne vere

Za odraslega človeka je krst osebno dejanje, zakrament za-vestne vere, s katero se premišlje-no in svobodno odloči za Kristusa in za življenje po evangeliju. Zato se sme podeliti krst le tistemu, ki z vsem srcem veruje (prim. Apd

8, 37) in je pripravljen vztrajno hoditi za Kristusom.

Cerkev zato spodbuja priprav-nike na krst, katehumene, ali pa tudi njihove starše in botre k de-javni veri. Prenovljeni krstni ob-red naglaša takšno vero; k njej naj bi vodila tudi priprava staršev in botrov. Pred podelitvijo krsta je torej potrebno zadostno ozna-njevanje. Preden je Kristus naro-čil krščevanje, je rekel: „Ozna-nujte evangelij“ (Mr 16, 15). Od-rasle katehumene je zato potrebno na krst temeljito pripraviti, da bo prinesel kar največ sadov vere.

Z novm obrednikom uvajanja odraslih v krščanstvo je Cerkev po zgledu prvih krščanskih časov uredila hkratno pripravo na vse tri zakramente uvajanja, namreč na krst, birmo in evharistijo; obenem je sestavila obred za skupno delitev vseh treh zakramentov na isti dan. V času priprave na zakramente uvajanja ne gre le za temeljito oznanjevanje evangelija, ampak tudi za vedno globlje spreobrnjenje k Bogu in sploh za vajo v krščanskem življenju, v življenju iz vere, v javnem izpovedovanju vere v molitvi, v poboljšanju slabih nravi ter za vajo v ljubezni do Boga in bližnjega. Čas priprave spremljajo molitev Cerkve in različni obredi, ki pripravnike vedno bolj usposabljaajo za prejem zakramentov. Šele takó temeljita priprava bo dobra osnova za vseživljenjsko hojo za Kristusom.

PRIDRUŽITEV BOŽJEMU LJUDSTVU

Včlenitev v Cerkev

Ko se s krstom včlenimo v Kristusa, se nujno včlenimo tudi v Cerkev, ki je telo, kateremu je Kristus glava. S krstom torej postanemo udje skrivnostnega Kristusovega telesa, ki je Cerkev, no-vozavezno božje ljudstvo na zemlji. Krst tako zida Cerkev. Sv. Pavel pravi: „V enem duhu namreč

smo bili mi vsi krščeni v eno telo“ (1 Kor 12, 13). „Vsi vi ste eno v Kristusu Jezusu“ (Gal 3, 28). Prav Sveti Duh v Kristusa verujoče v krstnem studencu rodi za novo življenje ter jih zbira v eno božje ljudstvo, ki je „izvoljen rod, kraljevo duhovništvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo“ (1 Pet 2, 9).

S krstom smo na nov način med seboj povezani. Smo kakor ena sama družina božjih otrok, v globokem pomenu bratje in sestre in kakor eno samo božje svetišče, ki ga oživlja Sveti Duh.

Krst je stvar vsega župnijskega občestva

Ker je krst za Cerkev tako temeljnega pomena in ker podeli kat. humenu tako visoko dostojanstvo, je zakrament krsta stvar vsega župnijskega občestva. V posebni meri velja to, kadar gre za uvajanje odraslih v krščanstvo. Zato pripada v najvišji meri prav občestvu vernikov priprava na krst (pri mladini in odraslih tudi na birmo in evharistijo) in krščanska vzgoja. V pripravi na krst naj sodelujejo katehisti in drugi laiki, pri krstu naj dejavno sodelujejo starši, botri, sorodniki, prijatelji, znanci, sosedje in drugi.

Pomen botrov

Boter naj odraslemu katehumentu pomaga vsaj med zadnjo pri-

Novomašno slavje v cerkvi Marije Kraljice sveta v Slovenski vasi v nedeljo 9. aprila 1978. Od leve na desno: Vinko Bokalič, Miloš Šušteršič in Jože Bokalič

pravo na prejem uvedbenih zakramentov, po prejemu zakramentov pa ga bo podpiral, da bo vztrajal v veri in krščanskem življenju. Pri krstu je boter priča katehumenove vere.

Boter pri otroku skupaj s starši izpove vero Cerkve, v kateri je otrok krščen. Pomaga naj staršem, da bo otrok mogel nekoč vero osebno izpovedovati in jo z življenjem izražati. Ta botrova pomoč je tem bolj potrebna tedaj, kadar jo starši zanemarijo ali je sploh niso sposobni.

Krščevanje otrok

V skladu z izročilom Cerkve krščujemo tudi otroke, ki še ne morejo imeti in ne izpovedati osebne vere. Ti so krščeni v veri Cerkve, v veri, ki jo kot udje Cerkve izpovedujejo starši, botri in drugi navzoči. Starši ali njihovi namestniki pa morajo jamčiti, da bodo otroke krščansko vzgajali. Cerkev brez tega jamstva ne krščuje. Krst tudi otroka obvezuje, da se tedaj, ko je za to sposoben, svobodno in zavestno z vero in ljubeznijo odloči za Kristusa.

Glede otrok, ki so umrli brez krsta, je treba upoštevati tri resnice: Bog hoče, da bi se zveličali vsi ljudje, torej tudi otroci, ki jih Bog po zavrženju evangelija še posebno ljubi; Sin božji se je učlovečil, umrl in vstal za vse ljudi; človek je lahko v pravem, polnem pomenu pogubljen samo zaradi grehov, ki jih je osebno zagrešil. Ker otroci še nimajo osebnih grehov, lahko sklepamo, da morajo tudi nekrščeni otroci imeti neko pot do zveličanja, čeprav ne vemo, kakšna je. Vsekakor pa ostane stroga dolžnost, da pravočasno poskrbimo za krst otrok. Saj imamo Gospodovo besedo: „Ako se kdo ne rodi iz vode in Duha, ne more priti v božje kraljestvo“ (Jan 3, 5). Zato mora vsak kristjan vedeti, kako se podeljuje krst v sili, ko ni na voljo duhovnika ali diakona.

POSLANSTVO V KRISTUSU SREDI ČLOVEŠTVA

Opravljanje Kristusove trojne službe

Kršćanstvo je življenje in ne vrsta nekih obredov, ki ne bi imeli zveze z življenjem. Krst je vstop v krščansko življenje, ki ga pa ne smemo pojmovati preozko. Sv. Leon Véliki pravi: „Spoznav, o kriststjan, svoje dostojanstvo. Ker si postal deležen božje narave, se nikar z nevrednim vedenjem ne

vračaj v prejšnjo nizkost. Pomni, kakšne Glave in kakšnega telesa si ud“ (Šermo 21: PL 54, 192—193).

Kršćansko življenje se predvsem izraža v opravljanju trojnega poslanstva v Kristusu sredi človeštva: preroškega (učiteljskega), posvečevalnega in vodstvenega.

Kristus je v svojem zemeljskem življenju sam osebno z vidnim delovanjem opravljal vse te službe. Od časa svoje smrti in poveličanja naprej je hotel to svojo dejavnost nadaljevati po vidni dejavnosti Cerkve. Vse božje ljudstvo je poklicano k opravljanju njegove preroške, posvečevalne in vodstvene službe.

Že s samim krstom se človek včleni v Kristusa, vélikega duhovnika, in postane deležen skupnega duhovništva vseh udov vélikega duhovnika Kristusa. Usposobljen je za to, da sodeluje pri opravljanju trojnega Kristusovega odrešeniškega poslanstva sredi sveta.

Preroška služba

Kristus izpolnjuje svojo preroško službo po vseh kristanih, ki so že s krstom, še globlje pa z birmo poklicani k temu, da bi bili Kristusove priče in da bi po njih moč evangelija sijala v vsakdanjem družinskem in družbenem življenju. Kristjani oznanjajo Kristusa s pričevanjem življenja iz vere, pa tudi z izpovedovanjem te vere vpričo drugih; oznanjajo pa

Kristusa tudi z besedo. Pričevanje z življenjem in besedo je posebno učinkovito, če ga kot laiki dajejo v navadnih razmerah sveta. Da bodo vsi verniki dobro opravljali svojo preroško službo, naj si vneto prizadevajo za globlje spoznanje razodetih resnic, hkrati naj prosijo Boga daru modrosti, zlasti pa naj zgledno krščansko živijo (prim. C 35).

Odlično pričevanje za Kristusa dajejo člani različnih redovnih in njim podobnih skupnosti. Če so zvesti v svojem poklicu, bolj izrazite kakor drugi kristjani posneljajo in v Cerkvi stalno predstavljajo tisto obliko življenja, ki jo je s svojim učlovečenjem sprejel božji Sin. So kakor izrazitejše znamenje, ki vse kristjane učinkovito priteguje k zvesti hoji za Kristusom. Hkrati s svojim življenjem razodevajo nebeške dobrine, ki so na začetni način že v tem življenju, v polnosti pa jih bomo deležni v večnosti (prim. C 44, 3).

Posvečevalna služba

Vsi krščeni smo deležni in poklicani k izpolnjevanju Kristusove posvečevalne službe. Opravljamo jo v vsem krščanskem življenju, ki je po udeležbi pri evharistiji včlenjeno v Kristusovo življensko daritev. Če živimo po božji volji, dajemo s tem sami sebe v živo, sveto, Bogu prijetno daritev (prim. Rimlj 12, 1); vse naše delo, molitev, trpljenje in počitek

postane duhovna daritev. V obhajanju evharistije vse to hkrati z darovanjem Gospodovega telesa v globoki bogovdanosti darujemo Očetu. Tako smo vedno povsod dejavni božji častilci in posvečujemo svet Bogu (prim. C 34).

Vodstvena služba

Vsi kristjani smo deležni Kristusove vodstvene službe. To poslanstvo moramo opravljati najprej pri samem sebi tako, da z zatajevanjem samega sebe in s svetim življenjem v sebi premagujemo greh. Tako bomo s Kristusovo pomočjo dosegli kraljevsko svobodo božjih otrok, kajti Kristusu služiti se pravi kraljevati. Poleg tega Gospod pričakuje, da vsi kristjani v moči vodstvene službe s ponižnostjo ter potrpežljivostjo tudi s svetno dejavnostjo vodijo svoje brate in sestre h Kristusu, da bo svet vedno bolj prepojen s Kristusovim duhom. Svoje delo bodo vestno opravljali, saj so božji sodelavci pri izpolnjevanju sveta. Vedno si bodo prizadevali za človeški napredek in splošno pravičnost. Tako bo njiva svetá vedno bolj sprejemljiva za seme božje besede in bo Kristus s svojo lučjo, ki odrešuje, po udih Cerkve bolj razsvetljeval vso človeško družbo (prim. C 36).

Ko vsi kristjani uresničujejo Kristusovo trojno službo, prinašamo s tem blagoslov vsemu človeštvu in pričujemo za Kristusa

sredi sveta ter smo v njem znamenje božje navzočnosti.

PRAKTIČNE SMERNICE

1. Kristjani naj bi se vedno bolj zavedli, kako nekaj velikega je biti božji otrok in da je treba v skladu s tem krstnim dostojanstvom tudi živeti.

2. Velika večina nas je bila krščena v starostni dobi, v kateri se tega dejanja nismo mogli zavedati. Zato naj bi pogosto razmišljali o sv. krstu, njegovi veličini in pomenu za vse naše življenje in življenje drugih. Priložnost za takšno razmišljanje, združeno z molitvijo, bo npr. obletnica našega krsta, obnavljanje krstnih obljub, ki ga novi obredniki pogosteje predvidevajo, udeležba pri skupnem krščevanju in pri postnem in velikonočnem bogoslužju, ki ima veliko krstnih motivov. Vse to bo moglo v nas obnavljati krstno milost in veselje za krščansko življenje. V nekem pogledu je vsaka nedelja z obhajanjem sv. evharistije obnavljanje krstne milosti.

3. Krstno zavest bodo poživljali tudi krstni spominki, npr. krstna sveča, krstna obleka, krstna diploma.

4. Upoštevati je treba, da bo vedno več krstov odraslih, ki jih bomo morali na krst in sploh na zakramente uvajanja v krščansko življenje dobro pripraviti; zato bo v mnogih župnijah potrebno uvesti skupno pripravo na zakramente krščanskega uvajanja, krst, birmo in evharistijo.

5. Dovolj pozornosti bomo posvetili pripravi staršev in botrov na krst (po možnosti skupna priprava, obisk na otrokovem domu ipd.).

6. Pospeševali bomo krščevanje ob nedeljah, vsaj kdaj naj bi bil krst med nedeljsko mašo, da bodo tako navzoči verniki bolj doumeli pomembnost sv. krsta. Varovati pa se moramo pretiravanja, kar bi se zgodilo, če bi bil krst med nedeljsko mašo prepogost.

7. Krščanska skupnost bo z veliko ljubeznijo novokrščenca sprejela za svojega, ter mu z zglednim krščanskim življenjem kazala, kako je treba živeti kot otrok nebeškega Očeta, brat ali sestra Jezusa Kristusa in svetišče Svetega Duha.

8. Duhovnik bo skušal s starši in botri tudi po otrokovem krstu vzdrževati stik, npr. s pastoralnimi obiski.

9. Ker je s krstom nujno povezana krščanska vzgoja, bomo krst odložili tam, kjer ni mogoče doseči zadostnega jamstva za krščansko vzgojo otroka. Pri tem po Gospodovem zgledu tlečega stenja ne bomo ugasili in nalomljenega trsa ne zloмили.

10. Treba bo reševati vprašanje ponovne evangelizacije množic, ponovnega spreobrnjenja ter globlje in zrelejše vzgoje k veri, kar je pomembnejše kakor pa ohranjanje verskih navad. Pogosto imamo opraviti z ljudmi, ki kljub svoji pripadnosti Cerkvi dejansko še nikdar niso na način temeljne življenjske odločitve osebno, zavestno in izrečno pritrdili oznanilu božjega razodetja.

Odmevi s Slovenskega dneva 78

Ob tridesetletnici prihoda v Argentino in ustanovitve Društva Slovencev se Bogu zahvalimo, da smo tukaj, ker bi mnogi lahko počivali v kočevskih gozdovih ali psihološko zlomljeni trpeli v domovini. Zahvalimo se ljudem, ki so nam pripravili pot v to deželo, in tistim, ki so 30 let delali za dobrobit naše skupnosti.

Resno pa mislimo, kako bomo živeli v naslednjih letih, zlasti da oblikujemo danes tiste, ki naj življenje slovenske skupnosti vodijo v bodočnosti. Vodstvo in vzgoja je težka naloga, kar čutijo starši in vsi, ki imajo skrb v javnem življenju.

Brez dvoma je tudi za nas problem, kako ravnati z mladino v našem skupnem življenju, zlasti v organizacijah in po Domovih. Zgrešeno bi bilo, ako bi jih pustili brez vseh navodil in omejitev, saj je Chesterton rekel: „Pusti mladini vso svobodo, pa bodo

zgrmeli v prepad in vozili jih bomo na bolniških vozičkih, ker ne bodo za nobeno rabo.“ Paziti moramo, da ne bomo v njih naredili značajev kot gobe, ki bi bile sprejemljive za vsako umazano vodo. Tudi naši mladi ljudje niso obvarovani pred slabimi vplivi sedanjega časa; naj napačna popustljivost ne povzroči škode, ki jo bo težko popraviti.

Modrost v omejitvi moramo ohraniti vsi, ki imamo kak vpliv v oblikovanju mladih, ki živijo danes v drugih krajih in razmerah. Upoštevajmo nasvet, ki ga je škof Rožman rad ponavljal doma in v begunstvu (16. 10. 1949): „To vas prosim in želim: držite enotnost in edinost, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. Če smo med seboj edini in gremo za istim ciljem, če ni nobenega razdora med nami, potem bomo kljub temu, da nas je tukaj malo, dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.“ Učimo najprej z zgledom naše mlade, da se ne bi razhajali zaradi malenkosti in za stvar, ki ni vredna besede, pisali celih člankov. Kar priporočamo mladim, storimo sami: udeležba pri slovenskih mašah in prireditvah ter medsebojna strpnost.

---

11. Vedno več pozornosti bomo morali posvetiti osebnostni veri, ki je edina vredna krščanskega imena ter more le ona v času težav ohraniti kristjana na poti hoje za Kristusom.

(Slov. medškofijski pastoralni svet)

Mgr. Anton Orehar

Praznovanje „Slovenskega dneva“ ob 30-letnici našega prihoda v Argentino se je v nedeljo 23. aprila letos začelo s somaševanjem slovenskih dušnih pastirjev na vrtu Pristave v Castelarju (foto Marijan Šušteršič)

Hvaležnost in priznanje tistim, ki so pred 30 leti pravilno spoznali, da bomo slovenski politični begunci mogli v polnosti nadaljevati z delom za svobodo Slovenije le v močni organizirani skupnosti. Slovenci smo znani po tem, da težko damo priznanje za opravljeno delo v skupnosti; največkrat to opravimo pri nalogovih ob odprtem grobu. Pa je nujno, da se vsi, zlasti naš mladi rod, živo zavedamo, da bi ne bilo vsega tega lepega in pestrega skupnega življenja, če pred 30 leti ne bi bilo skupine slovenskih beguncev, ki je položila temelj tej organizaciji, pod katere okriljem, včasih morda tudi ob njej, se je razrastlo to košato drevo naše organizirane skupnosti. Več

kot 90% slovenskih rojakov, članov naše ideološke emigracije, je na vprašanje ankete pred dvema letoma izjavilo, da je društvo Zedinjena Slovenija naši skupnosti potrebno, a to prepričanje z dejanjem, to je s članstvom in izpolnjevanjem članskih dolžnosti, potrjuje le dobrih 10% rojakov. Zato ti zvesti člani zaslužijo res vso našo pohvalo in priznanje, saj s svojimi žrtvami vzdržujejo organizacijo, ki skrbi za naše šole, za povezavo med nami, ki nas uradno predstavlja. Upam, da bodo tudi ostali, za obstoj slovenstva v Argentini zavzeti rojaki, spoznali, da je društvo Zedinjena Slovenija zadeva nas vseh, ne le 10%. Več ko nas bo, močnejši bomo, lažje bo Zedinjena

Slovenija dosegla svoje cilje...

Globoka hvaležnost do argentinske velikodušnosti pa nam nalaga dolžnost, da ji povrnemo to pomoč v najtežjih trenutkih slovenske zgodovine z lojalnim sodelovanjem pri njeni moralni in gospodarski obnovi, ne kot vtopljenci v brezoblično maso, katerih Argentina ne potrebuje, ampak kot ponosni sinovi in hčere slovenskega naroda, z vsemi lepimi lastnostmi, ki jih je naš rod pridobil v svoji več kot 1000-letni bojev in zmag bogati zgodovini. Zato odločno zavračamo vsake poskuse, da bi nas odvrnili od naloge, ki jo imamo kot politična emigracija, ko nas hočejo poriniti na stranpot asimilacije in

vtopitve v okolje, na stranpot pozabe in popuščanja v načelih, na stranpot nekega lažnega pluralizma ali na stranpot plehkega folklornega slovenstva. Na vse take poskuse odgovarjamo z besedami argentinskega admirala Emilia Massera, ko je dejal: „Za resnico ne barantamo, naše poštenje ni naprodaj, za pravico in svobodo se ne pogajamo!“... Šele ko bo Slovenija spet svobodna, bo slovenska politična emigracija izpolnila svojo zgodovinsko nalogo. To je naše poslanstvo, to je razlog našega dela! Do tedaj pa v družbi pogumnih slovenskih src doma in po svetu, naprej, do zmage!

Marjan Loboda

Predsednik društva „Zedinjena Slovenija“ Marjan Loboda govori o 30-letnici društva na Slovenskem dnevu. Za njim dekleta in fantje v narodnih nošah z zastavami društva in krajevnih domov (foto Marijan Šušteršič)

Odrski prikaz ziljske svatbe na besedilo ge. Danice Kanalc-Petriček v režiji Mihe Gaserja na popoldanskem programu „Slovenskega dneva“. Sceno je izdelal Tone Oblak (foto Marijan Šušteršič)

Poteka trideseto leto bivanja v Argentini te zadnje večje slovenske emigrantske skupine; v državi, ki že sto let, torej od 1878 naprej, nudi kruh in streho Slovincem, ki so iz najrazličnejših vzrokov zapustili svoje rodne kraje. Eni zaradi zaslužka, drugi zaradi življenja samega, tretji iz ideološkega prepričanja. A vsi so bili dobrodošli. Po teh tridesetih letih je že možno gledati nazaj in presoditi, kaj je bilo prav in kaj pomanjkljivo.

Po nekaj letih begunskih taborišč so se reke Slovencev razlile po celem svetu. Ena se je izlila v argentinski svet in si v njem

ustvarila malo Slovenijo. In danes praznujemo novo obletnico zdomstva na eni izmed slovenskih trdnjav v Argentini.

Čemu je pripisati, da smo po treh desetletjih na sedanjem položaju? To, kar imamo, je posledica organizatorskega čuta ljudi, ki so spoznali, da bodo ostali še dolgo dobo v tujini, če bodo sploh dočakali čas vrnitve, in da za mladi rod ta dežela ne bo tujina, temveč prava domovina. V tem prepričanju so spočeli in pozneje uresničili načrte o slovenskih Domovih, slovenskih šolah, tečajih, skupnih slovenskih mašah in vseh ostalih organizacijah. To so

temelji, na katerih stoji danes življenje slovenskih ljudi v Argentini.

In za naprej? Če so temelji postavljeni, zidajmo naprej! Dovolj so trdni, da bodo vzdržali delo naslednjih rodov. V teh tridesetih letih smo ustvarili vso našo infrastrukturo; kar je bilo potrebnih materialnih dobrin, smo si jih priborili. Veliko truda smo vložili v to delo. Zato pa se moramo sedaj predvsem pozanimati, da bomo tem materialnim zgradbam vtisnili duhá in ga ohranili, da bodo res služile, čemur so bile namenjene. Predvsem naučimo in navadimo misliti mlade ljudi, od najmlajših pa do akademikov. Ta navada je redka v današnjem svetu in naša skupnost žalibog ni izjema. Ne pustimo, da nam kdorkoli zmeša

glavo in da postanemo čreda za lažnim pastirjem. Brez te postavke slovenska skupnost ne bo obstala v svetu in svet ne bo imel nobene koristi od njenih članov.

Vtisniti duhá pomeni usposobiti misleče ljudi, da bodo znali te svoje misli jasno izpovedati, napisati, zagovarjati. Če hočemo še dolgo ostati živi udje slovenskega naroda, moramo doseči, da pridejo na površje vsi tisti, ki pišejo, pesnijo, filozofirajo, učijo, komentirajo. Naj pokažejo, česa so zmožni. Kdor je usposobljen, naj jim pomaga, svetuje in prpomore k osvetlitvi dvomov in odstranitvi zmot. Dosežimo, da bodo vsi tisti, ki imajo kaj dati, našli poslušalce, brave, učence, ki se morejo obogatiti s sadovi njihovega dela. Svet, ki nas obkroža, rajši polaga važnost na

Gledalci „ziljske svatbe“ na Slovenskem dnevu (foto šušteršič)

zunanost. Mi pa pojdimo stvarerem v globino. Dokopljimo se do spoznanja, da brez zavesti, da je v nas duh slovenstva, ne bomo mogli praznovati naših obletnic. In biti Slovenec pomeni predvsem slovensko misliti, kajti brez slovenske misli slovenska beseda pride težko iz ust. A pozor: kdor bere vsemogoče enodnevne best-sellerje, pa nobene izvirne slovenske knjige, ta še nima slovenskega duha, pa čeravno se slovensko priduša. Tudi šport in družabne prireditve nas ne bodo rešili; ti bodo kvečjemu izpopolnili delo takoimenovanih intelektualcev, kulturnikov.

Danes se spominjamo naše Koroške, prestolnice, predhodnice moderne demokratične ideje. Čeprav vedno odtrgana od celotnega narodnega telesa, je rodila in vzredila mnogo svojih otrok, ki so pripomogli, da se je slovenski narod povzpел med glavne evropske narode.

V tem nam bodi Koroška zgled. Tudi mi smo odtrgani od glavnega dela naroda, morda še bolj kot Koroška. A ne ustrašimo se da-

ljav, ne geografskih ne ideoloških. Vzgojimo tudi mi, Slovenci v Argentini, ljudi, ki bodo ob svojem času, če Bog hoče, s ponosom in zmožnostmi zasedli mesta nekdanjih koroških veljakov.

Vem: govoriti je še vedno lažje kot pa delati. Besede eter odnese, dela ostanejo. Naša dela naj pričajo, da imamo voljo boriti se proti odmetavanju zakladov slovenskega naroda.

Teško delo si nalagamo. Tudi kralj Salomon se je zavedal težavnosti svojega vladanja in je iskal pomoči pri Bogu. Prisvojimo si njegove besede: današnji voditelji slovenskih ustanov, tisti, ki vam bomo sledili, in tudi oni, ki pridete za nami: „Gospod, moj Bog, namesto mojega očeta Davida si napravil svojega služabnika Salomona za kralja. Jaz pa sem mlad človek, ne vem, ne kod ne kam... Daj torej svojemu služabniku razumno srce, da bo mogel vladati tvojemu ljudstvu in znal razločevati med dobrim in hudim! Kajti kdo bi sicer mogel vladati temu tvojemu ljudstvu?“

Gregor Batagelj

„Zedinjena Slovenija“, kako pomembno je to ime! V tem društvu naj bodo zedinjeni in složno delajo vsi Slovenci, ki hočejo ostati zvesti slovenskemu narodu in krščanski veri. Samo od te zvestobe je odvisen naš nadaljni obstoj in napredek. Spominja nas pa tudi, da Slovenija, naša domovina, ni še zedinjena. Še trpe naši rojaki pod tujimi narodi. Naši bratje v domovini so razdeljeni v državljane prvega in drugega reda. Komunisti, ki domovino vladaajo, so prvi, vsi, ki so pod njimi in niso komunisti — in to je ogromna večina naroda — so pa državljani drugega reda, manjvredni državljani.

Oznanilo 78, št. 19

Ohranimo ponos, voljo in upanje!

Ko se je končala druga svetovna vojska, je orožje utihnilo, z neba so zginile jate letal, ki so trosile smrt na mesta, na stražnih stolpih koncentracijskih taborišč ni bilo več straž, tisoči, ki so ostali še živi, so se iz tujine vračali na domove in tisoči so se iz domovin v rekah raztekali v tujino.

Utihnilo je orožje, toda nekaj je bilo vendar narobe. Mir, ki bi moral priti, je bil skaljen z zmagovo ideologije, ki ni bila boljša od ideologije nacizma in fašizma, proti katerima se je druga svetovna vojna vodila. Komunistem je zasadil svoja rdeča bandera na tleh malih narodov, pa tudi na tleh Poljske in Nemčije.

Veliko vprašanje miru je ostalo nerešeno. Ko gledamo nazaj, gledamo kot Slovenci predvsem na svoje križe, na svojo zemljo in na svoje ljudi. Razumljivo je to. Vendar smo se v teku let vse preveč ožili, skoraj povsem smo pozabili na tisoče in tisoče, ki si jih je enostavno prilastila komunistična tiranija in jih proglasila za prve klicarje svobode. V veliki boli za več kot deset tisoč vrnjenih z vetrinjskega polja smo tako rekoč spregledali kri talcev in mrtva, izsušena trupla tistih, ki so od lakote in tepeža umrli po koncen-

tracijskih taboriščih v Italiji in Nemčiji.

Vsi ti, ki so iz idealizma umrli za svojo zemljo in resnično svobodo, so še vedno živi. Vsi, ki so se v svojem ravnanju trdno držali moralnih principov, so po nasilju in mukah posedli sedeže, ki jih je Bog pripravil mučenikom.

Po vseh teh letih se je čas že toliko odmaknil, da moremo, smemo in moramo pogledati v oči vsem dejstvom, takim, ki nas dvigajo, in tudi takim, ki boleče razo-

zodevajo naše človeške slabosti. Trezno in mirno lahko sestavimo kose in drobce preteklosti, zakaj celota je kljub mnogim napakam veličastna in vredna slovenskega človeka, vredna velike slovenske duše, ki se je očitala skoz vso našo zgodovino. Ničesar nam ni treba zakrivati, ničesar tajiti, zakaj nič večjega ni v človeku kakor to, da si upa ob vsem ponosu priznati tudi napake.

Prvo, kar nas mora po 30-letnici konca revolucije v Sloveniji napolnjevati, je PONOS. Ponos, da smo Slovenci, ki smo med prvimi spoznali, da se je zaklel proti nam ne samo fašizem in nacizem, temveč z isto silo tudi komunizem. Ponos, da smo ob vseh zunanjih videzih ostali resnično zvesti demokratični svobodi, čeprav nas je ta zavoljo teh videzov prodala, kakor je brez teh videzov prodala Poljsko, ki je darovala deset tisoče vojakov Andersonove vojske za zaveznike, brez haska za svojo rodno domovino.

Drugo, kar nas mora ob teh bridkih spominih polniti, je VOLJA. Ne volja po maščevanju, temveč volja do dela. Čas je namreč, da gledamo na komunizem z jasnimi očmi in da v tem gledanju ne iščemo nobenih koeksistenčnih steza. Ne pretiravajmo ne v eno ne v drugo stran, glejmo in sodimo trezno in osnova našemu gledanju in našim sodbam naj bodo moralna načela in slovenska zvest.

In tretje živo v nas naj bo UPA NJE. Ne noro upanje v čudeže, ki naj bi se vršili po naši volji. V nas naj bo upanje, da bomo z resnim delom in s podporo prošnja naših mrtvih dosegali v času zmagovanje pravice. Ne bomo čakali končne zmage, toda vsi smo na svetu zato, ker smo poklicani, da k zmagi Pravice prinesemo svoj del. Mrtvi so ga prinesli, prinašajmo ga še mi skoz celo svoje življenje.

Jesenski pasteli

I.

Ko bodo odleteli prvi ptiči in bo v rdečkastih oblakih tlela le še bridkost, bom z jesenskimi rožami pokril trpki nasmeh oči.

Čakal bom,
da jok poslavljaajočih
zašumi z jesenskim dežjem.

II.

Sadje
in ljudje zorijo.

Vse diši po večnosti,
jutra in srebrne noči.

III.

Postajam samotnejši
in samotnejši,
moje dihanje je že dihanje zemlje.

Nekoč bom kakor gore.
Kamenit
bom strmел proti nebu.

Karel Mauser

Ob 75 letnici dr. Tineta Debeljaka

(Nadaljevanje)

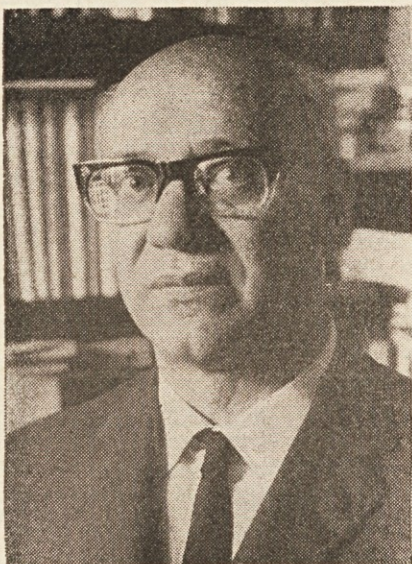
Ali ste mogli v kulturnem življenju uresničiti vse svoje načrte?

Samo deloma. Mislil sem, da bo moje življenjsko delo potekalo v okviru ljubljanske univerze, za kar sem se pripravljaj — v dogovoru s pokojnim profesorjem dr. Ivanom Prijateljem za stroko „primerjalna zgodovina modernih slovanskih književnosti.“ Disertacijo sem napisal na témo iz poljske literature: Reymontovi Kmetje v luči književne kritike (izšla knjižno l. 1936, str. 116), za habilitacijsko razpravo iz češke moderne književnosti „Jaroslav Durych in Karel Čapek“ pa sem že zbral celotno gradivo v Pragi (to vse je propadlo l. 1945).

Med mojim bivanjem v Pragi pa je umrl moj protektor prof. Prijatelj. Profesor dr. France Kidrič mi je ob vrnitvi razložil, da take stolice ni in je ne bo v doglednem času, pač pa mi je svetoval, naj kot urednik Slovenca pripravim naše ljudi na vladi, da jo ustanove prav zame, in bi on ne nasprotoval, tako nekako, kakor so srbski radikali ustanovili posebno stolicu za dr. N. Zupaniča. To da bi bila korist tudi za univerzo; profesor premine, stolica ostane. Ali pa naj se ha-

bilitiram kot privatni docent s pravico brezplačnega predavanja. Prvo sem odločno odklonil, da bi prišel po strankarski poti na univerzo, in drugo iz razloga, da bi se ob uredniški tlaki ne mogel še posvečati študiju, ki zahteva celega človeka.

Napravil sem si bil že kot visokošolec načrt, da bom sledil tudi v tem prof. Prijatelju, ki je najprej v verzih poslovenil Puškinovega Jevgenija Onjegina, da je potem lahko pisal študije o pesniku. Zato sem se namenil pre-

pesniti sistematično najvidnejša pesniška dela slovanskih književnosti in jih izdajati s komentarji na temelju najnovejših znanstvenih izsledkov. Tako bi zadovoljil znanstveno in pesniško nagnjenje v sebi.

Prevel sem najprej iz češke književnosti celotno zbirko J. K. Erbena Kitico narodnih pripovedk, najpopularnejšo češko pesniško zbirko, dozda je še neizdano, esej o njej pa sem že bral v Prijateljevem seminarju. Sledili naj bi Svatopluka Čecha Sužnji (nekaj pesmi izšlo že v Mentorju) pa antologija iz Brezine (pesmi in študija v Domu in svetu) ter seveda Machov Maj, ki sem ga v knjigi izdal ob češki tragediji l. 1938.

Iz slovaške naj bi sledil Sladkonič z Detvanom. Iz poljske sem v celoti prevel Kochanovskega Žalostinke (deloma priobčil v Mladiki s študijo o pesniku), do polovice Mickiewiczzevega Gospoda Tadeja in pripravil antologijo iz njega; nadaljevati sem hotel z Malchevskega Marijo (do polovice v rokopisu!), pa s Slowackim (Oče okuženih), s Krasinskega Nebožansko komedijo (deloma jo objavil v DS), izmed modernih Kasprowicza in iz najnovejšega časa Wierzyńskiego Olimpijski venec. Iz ruščine seveda Puškina (celotne Pravljičice, deloma objavljene) pa Ahmatovo (v rokopisu). Iz ukrajinsčine Ševčenka in Francka (študijo sem objavil). V Čr-

ni gori sem začel prevajati Nje-gošev Gorski venec itd....

V tem prepesnjevanju in pisanju esejev o slovanskih klasikih sem gledal svoj svojski življenjski poklic, ki sem ga le deloma mogel izpolniti nesistematično in od časa do časa ter ga še vedno dopolnjujem po potrebah in priložnostih. Tako sem letos objavil (Meddobje) Wierzynskega športne pesmi, prevedene že pred tridesetimi leti, in si tako postavil tudi nekako dolžnost, da podam še oris njegovega dela od l. 1945 kot centralne osebnosti v poljski emigracijski književnosti.

Okoliščine so nanesele, da sem segel tudi po klasičnih delih drugih literatur: tako je italijanska okupacija povzbudila moj prevod Dantejevega Pekla, bivanje v Argentini prevod Martina Fierra (José Hernández), kot oddolžitev zvestobi našim ženam v domovini sem prevel v verzih Hebbelovo Genovefo, prepel sem v asonancah tretjino španskega narodnega epa Cid-Borec in celo iz portugalsčine začetni spev Caomensove Luzijade. Iz srca rad pa bi prevel amerikalško Longfelovo Evangelino in provansalsko Mistralovo Mireo, za kar sem že zbiral znanstveni aparat in sem o zadnji imel tudi že predavanje v okviru SKA.

Le nekaj postavljenega načrta sem torej utegnil izvršiti, večina pa je ostal v rokopisu, v začetkih in pripravah. Če bi dosegel svoj poklic, bi ga izkoristil v tem smi-

slu. Zanimivo pa je, da sem ga dosegel že — v starosti, ko zdaj na slovenskem delu ukrajinske fakultete predavam prav to, kar bi želel v Ljubljani: primerjalno zgodovino slovanskih književnosti, le da sedaj v razširjeni obliki: od začetkov do prve svetovne vojne in tudi še preko nje.

Pač pa mi je v celoti ostalo moje drugotno delo, ki sem ga posvečal kulturni publicistiki, poročanju, uvodničarstvu, kronikarstvu pa politični zgodovini sedanjega časa, kar je tudi nekakšna dediščina iz Prijateljeve šole. In ostalo mi je tudi delo, ki sem ga v domovini začel z uredništvom Doma in sveta, z organizacijo kulturnih delavcev in z odpiranjem možnosti objavam njihovih del in komentiranjem, kar opravljam pri SKA. Po usodi je zdaj ta, v začetku moj drugoten poklic, stopil na prvo mesto, kar je vsekakor nujnost emigracijske usode. Potreba ustvarja področja delovanja. In tej najnujnejši potrebi skušam po svojih močeh zadoščevati, kakor vem in znam in morem.

Ali bi lahko povedali kaj konkretnega o svojih načrtih?

No, s 75 leti je težko govoriti o načrtih, ko me čas sam izprega

iz aktivnosti in bi jo tudi sicer z veseljem prepustil mladim rokam. Kazalo bi seveda dopolniti začetne prevode in jih pripraviti za dokončno izdajo kdaj v bodočnosti (Erbena, Čecha, Kochanowskega, Malczewskega, Ahmatovo...). Tudi nekaj izvirnih pesniških zbirk imam v svojem „muzeju“ in bodo tam ostale, kot npr. zbirka medvojnih balad Turjaški labod, pesniški zapiski Čez ocean... Pesem o slovenski pesmi itd. Pa tudi še nekončano prozo literarnih reportaž Črni Kamnitnik... Predvsem pa informativno knjigo o Sloveniji in razprave iz zgodovine naše polpreteklosti, ki kličejo po koncu... Imel sem knjigo o pokojnem Janezu Hladniku končano v rokopisu, tudi že prevedeno v kasteljanščino (v rokopisu), pa sem oboje v januarju leta 1976 posodil prijatelju na „prebranje“, pa je ne morem dobiti nazaj: nisem zabeležil imena, in kogar vprašam, mi zanika „pósodo“. Kdaj bom prišel do tega, da bom iz „borradorja“ napisal novo, toda — originalnih dokumentov ne bo. Sicer pa moje delo v bodočnosti določa čas in njega potrebe in — vse, kar prihaja s starostjo... To pa veste, kaj je, in se mu ne da upirati.

(Bo še)

Človeški jezik je talent, ki nam ga je Gospod nebes in zemlje izročil, da bi z njim barantali in storili veliko dobrega. Kdor svoj materin slovenski jezik pozabi, malopridno svoj talent zakoplje; Bog bo nekoč terjal obračun in vsi zaničevalci svojega poštenega jezika bodo v zunanjo temo vrženi.
(A. M. Slomek)

Pesem o slovenski pesmi

(Fragment iz neobjavljene pesnitve (1950) — posvečam sedaj našemu zboru GALLUSU ob njegovi 30-letnici.) Jeremija Kalin

Pesem,

zapoj nam SLOVENIJO, združeno v veke,
kot ôri se v tvojem vrisku, v veselih zdravicah,
vse kraje poveži s strugo svoje čudežne reke,
iz vseh zapoj po svoje: zdaj kot slap v strmih,
zdaj kot mirni blesk stoječe vode ob beki!

Juhej! Juhej! zavriska Gorenjc naj s planin
Dolenjcu, ko fural bo v klanec sladkega vina kad.
Tam živel je starček, grča naših korenin:
ljubil je vince in pil ga je rad,
s kozarčkom v roki, od sveta se poslavlja,
pobožno naj poje in Bogu hvaležno čast dáje!
Naj bratce vesele povabi Štajerc pod trte,
Korošec naj o naši in svoji zibelki toži,
Prekmurka naj v balo polaga panonske prte,
Primorska naj joka o Trstu, izgubljeni roži,
Tržáčan naj poljublja Jadransko mórje
pojoč mornarjem, vozečim naše ladje,
A Istran naj otira znój, ki mu krš orje
v vrtnice brinja, kjer se še skrivajo gadje,
a stare legende naj poje Benečanka!
O pesem naša, poj nam brez prestanka,
bodi školjka nam, v katero love se vetrovi
iz vseh naših pokrajin in z vsemi našimi glasovi!

O poj nam o Savi in Dravi in Kolpi krvavi,
o Muri in Krki in Rabi in bistri Soči,
o globokih tolmunih, kjer pristajajo splavi,
o potokih, brzečih po strmini deroči
na lopate koles iz lesenega korita
na žage, da zraste iz dešák na bregu hiška,
nad stope, ki meljejo v moko zlata žita,
o tokih silnih, padajočih zviška
kot slapovi v centrale, da se krešejo lúči

po vseh domovih, da zabrni slednji stroj
in delo v tovarnah kot piš zahúči —
zvenk, zvenk, plenk, plenk!

Hej, pesem, to poj:

o znoju teh tisočerih udarcev,
snov prenavljajočih v blesk brušenih mikov,
steklarjev, rezbarjev, kovačev, livarjev,
tesarjev, mizarjev, in vseh obrtnikov
ki delo pošteno pošten kruh jim kraja,
a pesem naj trud mu in znoj naslaja.
Poj pesem trpljenja in truda kmetije,
ki ga znani kokót, ko daníca prihaja,
za njim vsa goved kot v eno zavije
z vsemi glasovi, vmes ptiči in kosi,
da pesem iz pernice mladino požene
pod vir, kjer si jutra voščijo bosí.

Poj o zvenku motik in ko plug v prst zadene,
o srčku in srpku in križavni kosi;
poj pesem gospodarjev in bajtarjev in delavcev za dnino:
ob štrukljih, zabeljenih z oevirki zlatih rékel
jih združi pod bohkovim kotom v eno družino.

Naj v skupno domačnost svet Izidor zvončke uglaša:
majhne in srednje in velike v en don,
naj v tem skladju odmeva vsa zemlja naša,
naj delavcem pripoje sveti Jožef, patron,
naj s pismarji povzame čéz sam sveti Duh,
da nas bo v Eno ubrala za najtanjši posluh —

pesem slovenska!

Tiho čez poljé,
tiho mesec gré,
z njim gre žalostno srcé.

Tam na levi so grobovi,
tam spiš ti...
tam na desni so gozdovi,
tam šumi,
kot da v sanjah kdo ječi...

Domovina, domovina...

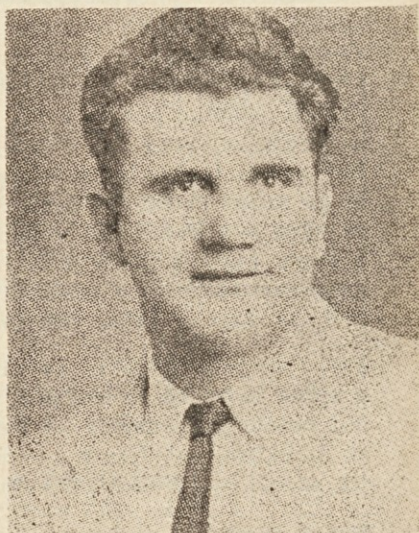
Kam življenje moje gre?
V pušči se vihar izruje,
sam, da nihče ga ne čuje,
sam, da nihče zanj ne ve.

Kaj stojim, česa še čakam?
Nem skoz gluho noč korakam,
verna druga mi edina
senca moja črna...

Oton Župančič

Marjan Jakopič (1923 - 1978)

Pesnik Marjan Jakopič je bil rojen 6. oktobra 1923 na Ježici pri Ljubljani. Po mali maturi je obiskoval državno trgovsko šolo in bil do maja 1945 zaposlen na Prevodu. Pred komunisti se je umaknil na Koroško in bil v begunskih taboriščih v Vetrinju, v št. Vidu na Glini, Kellerbergu in Spittalu. Potem se je izselil v Cleveland v ZDA in vidno deloval v slovenski skupnosti. Svoje pesmi je objavljajl v taboriščnih publikacijah in kasneje v zdomskih listih in knjigah. Samostojno je izdal pesniško zbirko Vrbova piščal, zadnje čase pa je pripravljajl svojo drugo knjigo pesmi. Tine Debeljak je zapisal, da je Jakopič rastej iz Murna, Golarja in zlasti Sardenka, iz verske in folklorne tradicije, in da je njegova pesem preprosta, čustvena in melodiozna. Umrj je 20. aprila letos po operaciji na žolčnih kamnih.

Prošnja

Javorova miza,
vsa blagoslovljena,
in na težki klopi
siva, dobra žena.

Peč, kjer prva leta
hitro so minila:
kdaj je mrzla burja
plamen upihnila?

Rožni venec v kotu,
jagode debele:
kdaj ste padle z roke,
kdaj ste osamele?

Okna, svetla okna,
rožmarin zeleni:
vsaj na zadnji poti
krsto mi odeni!

Osamljena mati

Ceste so vroče,
njive dišijo,
v ajdove cvete
čebele letijo.

Potok zapel je,
veter ga boža,
lastovka v loku
domek obkroža.

Poleg stogovi,
stari mejniki,
v hiši prostorni
znanci - svetniki.

Križani v kotu,
molek nad vrati,
miza, dva stola —
osamljena mati.

Taboriščna

Skodelica sparjene vode
in poleg kos črnega kruha.
Spomini še to zagrenijo...
Na okno trka noč gluha.

V temo se odpirajo duri;
pot skozi nikamor ne vodi,
Starec v dno duše bolan
po dolgem hodniku blodi.

Nihče ne reče besede,
molče vsi kot tujci strmijo,
nad mizo namesto golobčka
le trudne misli visijo.

Pel bi rad

Toplo sonce se igra
na samotnih borih,
jaz pa hodim ga iskat
po domačih dvorih.

Oj kako bi rad zapel
o zoreči brajdi,
o kopicah sredi polj,
o cvetoči ajdi!

Pel bi rad o vonjih njiv,
pel o rožmarinu,
da pozabil bi povest
o pregnanem sinu.

Našim stražarjem

Nocoj žari nebo
čudno krvavo rdeče,
kot na veliki petek
gorele mrtvaške bi sveče.

Nocoj sem z vami, junaki,
v mraku kočevskih gozdov,
v temini votlih jam,
proseč za blagoslov —
zemlji in vam.

Tih ležim na travi,
pritiskam uho na zemljo,
poslušam vaše sanje
in mi je težko,
ko me teži spoznanje
nemoči.

Iz zemlje zveni mi vaš spev:
o domu in dobrih ljudeh,
o naših temnih vežah,
o shrambah, polnih žita,
o hiši, na novo pobeljeni,
o kamri, kjer mlada dva spita,
o stari dobri peči,
o dekletu, ki tiho prede,
o njej, ki kot svoje dni
zaliva dekliške grede.

V vaši so pesmi objeti:
ljudje, polje, živina,
bela cerkev na griču
v srebrni mesečini,
nad njo beli oblaki
kot davni, lepi spomini.

Vi pa stražite jase,
prst, ki ste jo ljubili,
ki vanjo ste omahnili
na ustih z imenom Boga.

Stražite, bedite, stražarji
— bakle na gori smrti,
da beli mrtvaški prti
ne bodo nam zagrnili
sonca, ki se igra
v kupoli neba,
porajajoč naš dan!
Stražite, bedite, stražarji!

Konec poti

Iščem globokih brazd,
kjer bi sejal;
iščem konec poti,
kjer bi obstal.

Toda semena so
vsa brez kali,
zemlja kamnita je,
da ne rodi.

Pot je speljana
v silne pečine;
se kdaj dotakne
obal domovine?

Moj dar

Nekoč, ko čelo bo shladila rosa,
ko romal v svet ne bom več bosih
nog,
ko bo dovolj sklepana rjava kosa,
podaril dar ti bom, čeprav ubog.
Iznil mi dušo boš kot prašno lice,
s poljubom zbrisal z lic solzá boš
sled,
ko prost bom sleherne sveta krivice,
za večnosti satovje zrel bom med.

Skrivna pot (Cleveland)

Mesto dolgo, mesto črno,
v oknih luči, ki bole,
mesečina le s srebrno
roko čez zidove gre.

Dimniki v nebo štrlijo,
tulijo in spet molče,
transmisije vdilj hrumijo.
Kdaj bo konec, kdaj in kje?

Stroj ropoče, ura šteje:
kosov sto je, dvakrat sto...
Več ni lune, ki je preje
se peljala čez nebo.

Mesto dolgo, črno mesto,
kjer pokoja ni in ni:
kje bom našel skrivno cesto,
pot do duš, do src ljudi?

SLOVENSKA PESEM

Slovenska pesem, bodi pozdravljena!

Komaj smo začutili v sebi življenje, že si nas objela in se naselila globoko v srcu. Vzljubili smo te pod domačo streho in ostala si nam nepozabna kakor božajoč materin pogled.

Z nami si odšla na vse kraje sveta, mi pa smo ti ostali zvesti. Povsod te radi prepevamo in poslušamo, celo oni, katerim si nepoznana, ti prisluhnejo.

Velika in neusahljiva je tvoja moč. Iz preteklosti zajemaš, o sedanjosti govoriš in v bodočnost strmiš. Vsakega izmed nas poznaš

in mu rada pomagaš. Učiš, opominjaš, grajaš in hvališ, kakor je potrebno. Potrte dvigaš, razkropljene družiš, sovraštvo otajaš, ljubezen deliš in domotožje ozdravljaš. Domovino nam položiš v naročje, ker poznaš vsak kosček slovenske zemlje.

Slovenska pesem, kako čudovita si! Znaš si odpreti pot v srca najmlajših slovenskega rodu in v njih prižgati plamen ljubezni do domovine, kjer si se rodila.

Slovenska pesem, bodi pozdravljena, povsod in vselej!

Marjan Jakopič

Iz dna

Vsak hram v domovanju človeškega srca ima skrite duri v drugi hram... in ta v tretji... in še nadalje, nadalje, brez konca, iz kapelice v kapelico, iz ječe v ječo, iz skrivnosti v skrivnost; vsake stopnice, še tako temne in strme, vodijo le do drugih stopnic, temnejših in strmejših, iz globočine v globočino, iz mraka v mrak.

Mnogokdaj se zgodi človeku, da je že odprl duri v zadnji hram, da stoji že vrhu zadnjih stopnic in gleda v samo dno, ki še nikomur ni bilo očito... in glej, še so tam stopnice, še so tam duri, še v skrivnost... vzdigni se, pojdi, ne odlašaj!

Življenje, ki ga živi to betežno telo zunaj pod glasnim soncem, je le medel odsvit, le motna prisposoda onega drugega življenja, ki je zaklenjeno v tebi in v meni. Motna prisposoda je, ki bolj zastira in pači pravo lice človeka, nego da bi ga po pravici razodela. Do mozga, se ti zdi, da poznaš svojega bližnjega, videl si ga na svatbi in na sedmini; pa izbruhne besedo ponevedoma, v strahu, v sili, v čeznaturi radosti — in pred teboj stoji vse nekdo drug, tujec, ki ga nisi še nikoli srečal, človek, ki je podo-

ben tebi, vsemu in nikomur. Le tistemu, ki je bil neustrašen, zadnje resnice željan posegel v lastne globočine, le tistemu se razgrnejo vse prisposode, se odpro katakombe v srcu brata.

Človeka ni sram nagnusnih, spolzkih grehov, ki jih je bil nagrmadil na semnju; teh ga ni sram, kakor da bi mu le kar tako od suknje viseli in se jih lahko otrese že spotoma na cesti.

Ali sram ga je čiste lepote, ki jo hrani zaklenjeno v sebi in ki je ostala neoskrunjena sredi pohujšanja v semanji krčmi, neoškropljena od mlak in luž, od kvant in kletev.

Te lepote ga je sram. Rajši bi očitno razgalil svoje grešno telo, nego da bi bratu le za ozko špranjo odprl duri v hram, kjer gori čista luč, ki jo je bil v samotni uri sam prižgal.

Skrbljivo čuva, da bi nikoli nihče ne zvedel za kapelico, v kateri hrani svoje najsvetlejše boli, svoje najtišje radosti, brezmadežnost svoje mladosti, svoje najplemenitejše dejanje, morda edino v vsem dolgem življenju... Vsega najlepšega ga je sram, najbolj sram pa ga je ljubezni.

(Podobe iz sanj)

Rebula - Rezerve do Cankarja?

Je res, profesor Rebula, da ste v slavnostnem govoru v Katoliškem domu v Gorici (17. XI. 1976) izrekli vrsto drznih rezerv do Cankarja?

Da, ampak potem, ko sem najprej poudaril Cankarjevo veličino: to, kar ga ne kot literata, ampak kot duha dvigne nad njegove sodobnike, od Manna do Musila. To pa, kar sem si drznil v Gorici, bi si drznil pred katerim koli forumom.

Bi za bralce Mladike na hitro navedli svoje rezerve?

Prvič, rezerva do kakega ontologičnega momenta, do katerega pride v njegovem pojmovanju slovenstva. Preprosteje povedano: rezerva do sporočila, kakršno na primer izhaja iz znamenite **Slovenske legende**. Skrčena v stavek se njena vsebina glasi: biti Slovenec je prekletstvo. Ta misel mi je nesprejemljiva. V prekucnjeni varianti je spet splavala na dan v filozofiji Tarasa Kermavnerja.

Drugič?

Drugič sem izrazil svojo rezervo do njegovega pojmovanja umetništva. To je teorija o izvolje-

nosti, ki jo naš demokratični čut danes težko sprejema. Čudna romantična ostalina v žareči modernosti socialista Cankarja. Preden sem šel v Gorico, sem si še enkrat prebral **Belo Krizantemo**: bleščeča, a zelo egocentrična knjiga. Samooboževanje na najvišji ravni.

Se vam zdi, da je treba to njegovo pojmovanje postavljati v zvezo s tem, da si je Cankar izvolil status svobodnega pisatelja, verjetno prvi na Slovenskem?

Nekaj zveze je gotovo. Vsekakor je Cankar inavguriral med nami dokaj nesrečen arhetip: tip tako imenovanega svobodnega književnika. Svobodnega od službenih urnikov. A hlapca založb, na milost in nemilost režimom.

Imate tudi kako tretjo rezervo?

Do klišeja njegovega trebušastega, presitega, filistrskega rodoljuba. Priznam temu liku umetniško silovitost, ne priznavam mu zgodovinske verodostojnosti. Boriti se za slovenstvo ni bilo nikdar rentabilno ne za imetje ne za renomé, pod Avstrijo še najmanj. Po vsej logiki bi moral biti takšen etično votel vampirski rodoljub že zdavnaj Nemeč. Že to,

da vztraja pri slovenstvu, ga etično karakterizira.

Ste izrazili tudi kakšno rezervo do njegove družbene ideologije?

Njegov utopizem sem primerjal s Prešernovim realizmom. Citiral sem stavek iz svoje knjige, ki je obležala v skladišču koprške Lipe (gre za knjigo Snegovi Edena, ki jo je jugoslovanski režim zadržal v skladišču založbe ob znani knjižici Pahorja in Rebule o Kocbeku; ob lanski odjugi med beograjsko pohelsinško konferenco so Snegovi Edena smeli iziti; op. DŽ): **na plovbi po slovenskem morju bomo vzeli na krov kot predragoceno brašno vseh dvajset knjig Ivana Cankarja, toda naša zvezda bo ostal — Prešeren.**

Poročevalec v Katoliškem glasu je zapisal, da ste prikazali Cankarja kot zelo človeškega, takšnega, kakršen je pač bil.

Da, sklicujoč se na to, kar Cankar sam pravi v svojem slavnem govoru o Aškercu, da namreč med nami ni bogov. Prijel sem ga za besedo. Proti določenemu malikovalstvu, ki dela iz Cankarja etičnega heroja. Vsakemu svoje! Cankarju priznajmo duhovno in umetniško veličino, etični heroizem — z drugo besedo svetost — pa pustimo raznim Slomškom, Baragom, Gnidovcem, Vošnjakom. Od razmerja do denarja do razmerja do ženske Cankar ni ravno tak, da bi predlagal zanj beatifikacijski postopek.

(Mladika, Trst, 1976, št. 9)

Miza

Tiha družica našega življenja, lepa, težka miza — nisem se zavedel tvoje dobrotnosti, dokler nisem stopil v hišo, kjer te ni bilo. Bilo mi je nekako tako kot po pogrebu.

Težek duh po prahu in dimu se je skrival pod nizkim stropom, vse je bilo prazno; le razbito steklo je ležalo po tleh in umazane cunjice. Izba je bila pusta in mrtva kakor srce brez ljubezni. Želja,

da bi se oko nekje odpočilo, da bi telo našlo nekaj, ob čemer bi začutilo svoje razsežnosti, me je bolela v zadnjem vlakencu telesa in ni našla izpolnitve. Nekaj tujega, sovražnega se je gnetlo v nizki izbi, da je postalo človeku od obupa grenko v ustih. Moral sem stopiti pred hišo, kjer sem sedel na razpadajoči rob vodnjaka in mi je delal družbo pokvečen kozolec, osamela, starikava jablana, ki je rodila le še kakor oreh debele sadove, in gozd nad rebrijō, čez in čez poraslo z brinjem.

Da, šele kadar človek kaj izgubi, začuti pravo vrednost izgubljenega. Takrat ti je pri srcu, kot bi ti umrlo ljubo bitje.

Šele tedaj sem spet občutil pravo človečnost, ko smo od nekod privlekli mizo ter jo postavili v kot med okni nasproti peči. Tedaj je prostor nenadoma zadihal v pradavnem, težkem življenju kakor žival, ki se prebudi ob prvi zarji in vidi, da za jutranjimi gorami rdi mladi dan. Tako mora biti mornarju, ki so mu oči že pijane od večne ravnine morja, ko se spet znajde v pristanu; najzakotnejša krčma ga osvobodi omotice, z vso svojo bitjo se oklene slehernega trdnega oprimka... Zadihal sem praznike in mir počitka po delu ter mere lastnega telesa. Življenje je dobivalo zveste, stare oblike.

Toda to je že tako davno, da bi bil pozabil, če bi ne ostala v srcu neka bolečina, nekak nagonski strah pred praznino... Kajti s srcem se ni šaliti...

— — —

Tu je miza, na katero se morem nasloniti, kamor lahko položim kruh in postavim kozarec, miza, ki nas veže v občestvo ljudi, izdelana po merah človeškega telesa, po meri naših kretenj in pregibov... Če stojim, mi sega do bokov, da se lahko uprem nanjo z dlanmi, če sedem, mi sega do srčne jamice. Del svoje podobe smo položili vanjo.

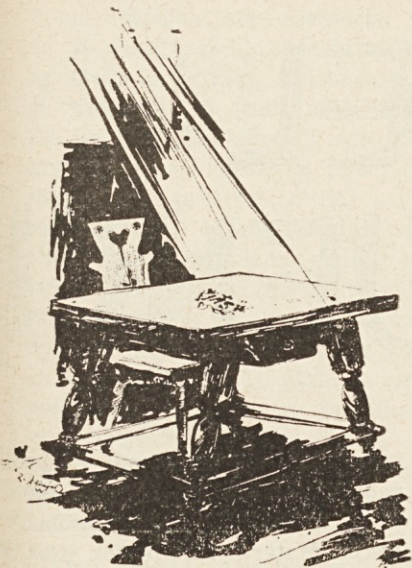
Močna miza, gladim te kakor

lepega konja in nikoli se ne morem dovolj naužiti tvojih lepih oblik. Trdno stojiš na štirih nogah kakor žival, ki zvečer pije na potoku. Noge so ti povezane z močnimi lenarti, na katere lahko denem utrujena stopala. Stoli okoli tebe so kakor otroci ob materi in klop je kakor mostič pod skalami na poti v planino. V tvojem predalu je bil prt. Slovesni nedeljski prt; njegovi zgibi diše po soncu in kruhu. — Nič ni lepšega na svetu, kakor so nedeljska in praznična jutra, ko je miza pregrnjena s tem vezenim prtom, da je kakor oltar, ki nanj prinašamo darove nedeljskega blagoslova... Ob prtju počiva velik krušni nož. Pravkar sem spravil v miznico tudi kos papirja, na katerega sem si zapisal pesem, ki jo je sinoči prepeval berač v gostilni. O dekletu poje, ki je skoprnelo za fantom, ko je ta odšel Bog vé kam. Tudi zmečkana podobica višarske Marije je nekako zašla sem noter, prav taka, kakor je bila tista, ki smo jo otroci tako začudeno ogledovali, ker sta na njej Marija in Jezus brez rok in brez nog kakor dva zvončka.

Roke mi počivajo na mizi in čutijo njeno toploto, kajti sonce sije naravnost nanjo.

Vedno bolj razumem kmeta, ki so mu na dražbi prodali hišo, in je prenesel, da so mu odgnali živino iz hleva, odnesli posteljo, v kateri se je rodil in mu je oče umrl na njej, in ženino poročno skrinjo. Ko pa je

na njej tolikokrat počivale trudne rčke družine, miza, ki sta jo tolikokrat posvetila molitev in vesele, za katero so se otroci učili prvih črk, zbirali žito in fižol — otroci, že zdavnaj razkropljeni po svetu! — Preveč je bilo bolečine, da bi jo moglo prenesti eno samo srce...

In razsekal je mizo na drobne kosce. Tako divji je bil, da se mu nihče ni upal približati. Potem je zasekal sekiro v podboje vežnih vrat, se obrnil in odšel proti gozdu. Niti enkrat se ni več ozrl.

Tako je bilo!

Moram stopiti na vrt, odlomiti cvetoč jablanovo vejico ter jo položiti na mizo, kar storim s tako ljubeznijo in spoštovanjem, kot bi jo polagal k Marijinim nogam.

Zdaj se mi zdi, kakor bi suhi, mrtvi les pognal zdravo vejico, ki je vzcvetela v našo radost.

Dve zlatozeleni muhi stopicata okoli krušne drobtine na robu mize.

— — —

Vse me navdaja z veseljem in zaupanjem.

Pred oknom zveni pomlad. Sadovnjak cvete in med travo žare cvetovi regrata. Skale v gorah počivajo sredi mladega zelenja in sonca. Na tepki se dva ptička ukvarjata z gnezdom.

Nevidna teža me upogiba, da bi najrajši pokleknil.

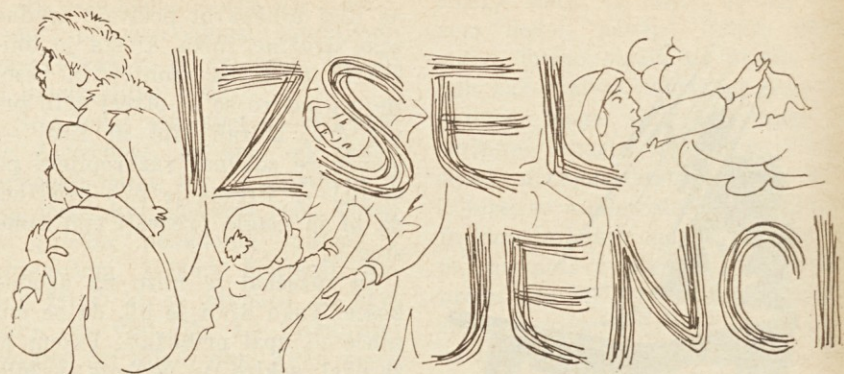
Pri cerkvi zvoni na čast Kristu-sovemu trpljenju.

Tedaj nenadoma, kakor bi bil doslej slep, zapazim, da je pre-

ostala v hiši samo še miza, je zarjul in stekel za hlev, privlekel sekiro, s katero je bil podiral drevesa v gorah, jo dvignil ter na vso moč zamahnil, da se je miza razklala po vsej dolžini in zahreščala, kot bi bila kriknila v smrti grozi.

„Mize pa ne! Mize pa ne!...“

V tem kriku in tem zamahu je planila na dan vsa bolečina, ki se je zagrizla v moža ob izgubi domačije. Vse njegovo življenje se je razklalo, življenje, ki je zorelo ob tem družinskem prestolu. Poprej je bil kakor kralj za svojo mizo in vsa družina je bila zbrana ob njegovi desnici in leVICI, povezana v srčno celoto. To je bila miza velikonočnega blagoslova in božičnega poprtnjaka, miza, ki so

Johan Bojer — Božo Vodušek

XVI

Pozno dopoldne je pritekla Ana k Mortenu. „Per — ali ste videli Pera?“

Sosedje so se zbrali pred njeno kočo. Kal je bil vzel vrv s seboj. Drugi so se ozrli nanj. Kal sam ni vedel, zakaj je to storil, ampak v stari domovini je zmeraj, kadar se je kaj dogodilo, vzel vrv s seboj. In ko jih je Morten razdelil v tri gruče, ki naj bi šle vsaka v svoji smeri, je bilo vsem jasno, da je najbolje imeti vrv s seboj.

Morten in Simen sta vzela ži-

---

prosti mizar vrezal na sredo mize:

srce,
dva nageljna ob njem
in sveto ime

+
IHS

Emilijan Ceve

veža in se napravila na pot proti zahodu. Pozimi sta bila več mesecev v mestu, da bi si zaslužila denarja. Materin ljubljencek jima je oskrboval vole in krave. Celo sir je delal zanje. Zdaj pa je aprilsko vreme s progami snega tu in tam in kmalu bo prišel čas za setev. Čez dan neprestano gradita na novi koči. Če pa se dogodi pri sosedu kaj takega, seveda vsi odložijo delo.

Slišita Ano, kako vzdihuje in kliče za njima: „Morati mi najti Pera!“ Morten je bled in se ne mara ozreti na brata.

Tečeta preko sončne ravnine, zdaj pa zdaj se ustavita in strmita v ogromne daljave. Iz snega in mlakuž se v meglah dviga vlaga, sinja prosojna tenčica trepeče nad neskončno pokrajino. Kadar Simen spregovori, mu Morten ne da odgovora. Najrajši bi zgrabil vrv in ga pretepel.

Ana pa je ostala sama z otrokoma. Malčka sta razumela, da se je nekaj zgodilo, vlekla sta jo za krilo in kričala. Poizkušala ju je potolažiti in tudi sebe samo. Ali je bilo tako resno? Ali ji ni hotel le znova napraviti nekaj hudega in jo prestrašiti. Saj je bil pravi otrok, čeprav je bil tako velik in orjaški. Samo skuhaj mu nekaj dobrega, pa bo spet prijažen. Postavila je lonec z debelo smetano na ognjišče. Mlečno kašo je najrajši jedel. In stala je pred ognjiščem. Smetana se je kuhala, se razdelila, postala debela in gosta. Prilila je mleka, usula kašo. Jed je bila gotova. Ali Per, kaj je s Perom?

Dan poteka. Ana je pred kočo in strmi prek ravnine. Na sever in zahod, na jug in vzhod. Prerija leži pred njo in vsa sinja izhlapeva v soncu. Ali videti ni nikogar. Kje je Per? Ko se je pričelo mračiti, se je zares preplašila. Spravila je otroka spat, potem je sedla na stol in čakala in bila sama. Končno se je sklonila nad najmanjšega otroka v postelji. Zastokala je. Bilo ji je zmeraj huje in huje. Kaj je spet storila?

Šimen? Kaj je bil njej fant s Kvidala? Ko je prišel tako svež iz domovine, se je zdelo, kakor da bi nosil s seboj duh po listnatih gozdovih. Njena lastna mladost je začela spet vstajati pred njo, spraševala je in spraševala. Ali so prepevali? Ali so se zaročali? Morala je vedeti več, več in zmeraj več.

Videla je starše, znance in domači kraj. Ali je bilo to kaj slabega? Seveda, včasih se je splazila s harmoniko iz hiše. Spominjala se je fantov, enega lepšega kakor drugega, in pričelo jo je od vseh teh spominov spreletavati po telesu. Kaj slabega? O, da. Po katekizmu je skoraj vse slabo. Da so bili ti zlati dekliški dnevi tukaj v divjini kakor zdravilo, da se je velikokrat krepila z njimi, da ni zblaznela — ali je bilo to slabo? Seveda je bilo slabo. Ali je vsaka zabava greh? Seveda je greh. Morebiti se je s Simeonom malo igrala na senu. Dogodilo se je, da ga je objela okoli vratu, samo zato, ker je prihajal tako naravnost od vsega tega, po čemer je hrepenela. Ali je bilo tudi to slabo? Seveda je bilo slabo. Greh? Ali je vse greh, tudi nališpati se v nedeljo, obrniti se z obrazom proti soncu, zaigrati ples na harmoniko? Vse je greh. Moj Bog, moj Bog, ali mi moreš odpustiti!

Elza pride. Samo še huje je, ko jo poizkuša tolažiti. Tudi Karen Skaret stopi v kočo, ampak ona je tiha in materinska, samo pogleda. Ano in je tako zelo mirna. „Pomagali ti bova pri molži,“ ji pravi. Ani je, kakor bi jo kdo pogladil po licu.

Spet je vzšel mesec. Slana je posrebrila ravnino.

Morten je rekel, da morajo to stvar stari naseljenci sami urediti. Nima smisla, da bi se kdo izmed novih naseljencev vmešaval.

Končno se vrneta Anton Norcng in Anders iz Skareta. Ves dan sta tekala okrog. Ali je Per prišel domov?

Ana strmi v njiju. Karen jima odgovori. Ne, ni prišel.

Potem dospeta Kal in mlajši fant in vprašata isto. Utrujena in umazana sta, ker sta cel dan tekala po razmehčani zemlji. Da, da potem pač morata nekaj pojesti in se spet napraviti na pot.

Proti večeru sta Morten in Simen zagledala Pera. Ampak Per je pričel mahati z rokami in kričati in se rotiti, da jima bo popomil vse kosti, če se mu približata. „Ah, kar daj!“ pravi Morten. Kmalu nato zagleda Per tudi Ola Vatneja in učitelja Joja, ki prihajata od druge strani. In spet maha z rokami in jima kriči isto. Vendar Ola se ne da prestrašiti. Ko je Per napaden od dveh strani, zbeži v tretjo. V teku izgubi klobuk, a se ne zmeni za to. Zagazi v mlako, se vdre do bokov, padē na obraz in obleži, kakor je dolg in širok, pa se pobere prav tedaj, ko ga drugi dohitijo. Tedaj se obrne, jih pogleda, zatuli, da naj ga pustijo v miru, in divje maha z rokami. „Kar približajte se!“ Obraz mu je spačen od jeze. „Kaj vraga hočete od mene!“

Ustavijo se nekaj korakov od njega. Morten ga poskuša pomiriti.

„Poslušaj, Per, pojdi z nami domov k Ani in k otrokoma!“

„Molči!“

„Ali si jezen, Per? Da, saj sem bil sam večkrat, ali to tukaj vendar ni ničemur podobno. Pojdi, Per, z nami, s svojimi tovariši in spet bomo dobri prijatelji.“

Tedaj pa Per zagleda Simena. „Da, vraga, ali ne stoji tam oni smrkavec in se mi pači!“ In nenkrat plane naprej in naravnost nanj. Zamahne s pestjo in pobil bi ga bil na tla, ali o pravem času se oni drugi skloni. V prihodnjem trenutku plane Ola na Pera, prav tako Morten, tudi učitelj priskoči. Toliko jih bo vendar kos enemu samemu? Vendar opraviti imajo s Perom — vzravna se in se jih otrese. He, torej tako me mislite. Per je nekoč na Lofotih izpraznil gostilniško sobo, polno ljudi. Morten zakliče Olu, naj ne udarja. Sam krvavi iz ust. Še se borijo z njim, ali preden se prav zavedo, je Per spet prost in skoči v stran. Tedaj zakliče Morten, kot predstojnik občine: „Če se nočeš vdati, Per, in se obnašati kakor dostojni ljudje, te vržemo pri prihodnjih volitvah iz občinskega sveta. Torej si poslednjikrat pomagal pri imenovanju župnika.“

Per se obrne k njemu in široko zastrmi. Grožnja je učinkovala. Raztegne ustnice, obraz se mu spači. Vendar obstane, pusti jih k sebi, dovoli, da ga Morten prime za suknjo. „Pojdi domov, Per. Pokaži vendar, da si pameten.“

In Per nekaj godrnja, vendar gre z njimi. Gre počasi, vendar gre. Dokler znova ne opazi Sime-

na. Tedaj zamahne bliskovito in ga zadene na glavo, da se oni opoteče. „He, vraga, kako to dobro dene. Ampak poslušaj, Morten — ti si dostojen človek, poslušaj me! Zveži mi roke. Če nočeš, da ubijem tega žrebca, vzemi vrv in me zveži. Poglej!“ In ponudi mu obe roki.

Najbolje je bilo ugoditi mu. In z rokami, zvezanimi na hrbtu, je hodil orjaški mož med tovariši preko prerije. Dolgo so hodili. Morten je pripravil Pera do tega, da je pojedel nekaj njegovega živeža. In moral mu je vtikati v usta košček za koščkom. Potem so spet šli dalje.

Ko pa so se končno približali naselbini, je Per obstal in se pričel smehljati. V zadregi in brez pomoči.

„Ne, ne,“ je rekel, „saj je vendar preneumno, da bi prišel tako domov. Kje je Šimen? Ah tako, pobral je pete. To je sreča zanj. Da, da, potem me spet lahko razvezete.“

Ko pa se je v mesečini toliko približal koči, da je zagledal Ano in otroka, ki so stali tam in čakali, se je hipoma ustavil. „Vraga, tam je ona!“

„Torej pomisli, kaj si mi obljudil,“ je rekel Morten in ga je skušal potegniti s seboj.

„Saj moraš vendar priti domov in pojesti svojo mlečno kašo!“ ga je vabila Ana in se poskušala napraviti, kakor da ni ničesar bilo.

On pa se je samo spačil spri-

čo takega nesramnega obnašanja. „Pripelji mi fanta, Ana, ne najstarejšega, tega si lahko sama obdržiš, ampak mlajšega, Pera. Njega hočem imeti. Pripelji mi fanta pri tej priči! Potem bom šel svojo pot!“

„Bog pomagaj!“ je zaihtela Ana in se ozirala od enega do drugega.

„Ali slišiš, Ana! Pripelji mi fanta. Mlečno kašo lahko daš Simenu!“

Per je stal tam v mesečini, obkrožen od tovarišev, od katerih sta dva držala vrv v rokah. Nihče ni vedel kaj početi. Nazadnje je Karen Skaret počasi pristopila k Peru. „Per,“ je rekla. „Poslušaj me, Per, mislim, da je najbolje, da greš nocoj z menoj. Lahko spiš pri nas na tleh. In potem se bosta ti in Ana jutri pomenila o celi stvari.“

„Ah, ti si, Karen, in tako pozno ponoči hodiš okrog!“ In Per se je pričel zopet smehljati in sramovati. „Da, s teboj bom šel domov. Vendar ali ne moreš vzeti mojega fanta s seboj?“

„Ne, o tem se bomo pomenili jutri. Pojdi, Per!“

Vsi so se oddahnili, ko so videli orjaškega moža hoditi tako krotkega ob strani male prerijske žene. Ana je stala in jokala. Elza ji je obljubila, da ostane pri njej do jutra.

Morten je rekel Kalu, da se morajo delati, kakor da so popolnoma prepričani, da bo Per ponoči mir-

no spal. Vendar je kljub temu bolje, če nekoliko mož straži v bližini.

To noč sta ležala Anton Noreng in Morten na straži v Kalovem hlevu. In vse je bilo dolgo časa čisto mirno. Per je bil dobil posteljo fantov. Spočetka je ležal in spal in spal. Proti jutru pa je hotel vstati, hotel je ven in takoj po svojega fanta. Ali saj je bilo nemogoče pustiti ga tja. Kal je poizkušal, da ga zlepa spravi zopet v posteljo, ampak ne, Per je hotel iz hiše. Karen je vstala, prišla in mu prigovarjala. Sinovi so vstali s poda, kjer so jim bili postlali. Vsi so mu prigovarjali, ampak nič ni pomagalo. Sunil jih je v stran in odprl vrata. Ali zunaj od hleva sta prihajala dva moža, pripravljena, da mu zastavita pot.

Tega jutra ni nihče pozabil. Pet mož se je rvalo in borilo z orjakom. Če huje je bilo, ko so ga spravili v hišo. Karen in dekleta so pobegnile. Nastal je hrušč. Šipe, posode in lonci so se drobili. Prevrčali so klopi in hodili po njih. Najhuje morebiti pa je bilo slišati, kako je Per tulil kakor žival. Končno so ga podrli na tla. Ali zdaj so ga morali skrbno zvezati in to pot proti njegovi volji. Obležal je na tleh in klical in klical na pomoč. Nato je zdivil in se skušal oprostiti. Nazadnje je pričel jokati. In ko so eno ali dve uri sedeli pri njem, so opazili, da je končno spet zaspal.

Drugi dan so ga spravili k An-

tonu Norengu v koč. Tam je bilo več prostora. In odslej sta morala neprestano sedeti dva moža pri njem in ga stražiti.

Župnik je prišel, ampak Per je poskočil, da se je oni preplašeno umaknil skozi vrata.

Prišla je Ana, objokana in zmedenena. Ko je stopila skozi vrata, je sedel Per na klopi. Tedaj pa je planil pokonci in začel divjati: „Pojdi, Ana, pojdi, za vraga vendar. Pojdi, preden si oprostim roke!“ In trgal in trgal je vrvi.

Ko je prišel Kal nekega jutra z nočne straže domov in ga je Karen vprašala, kako gre Peru, ni odgovoril. Sedel je za mizo in poizkušal pogoltniti grižljaj, ali nenkrat so mu planile solze iz oči. Zmajal je z glavo. „Bog obvaruj vsakega pred čim takim,“ je rekel.

Nekaj dni pozneje se je počasi pomikal prerijski voz prek ravnine proti mestu. Štirje možje so šli z njim. Per je sedel v vozu, zvezan na rokah in nogah. Zdaj pa zdaj je zakričal in prosil, naj mu zavežejo trak okrog oči. Ravnina, ravnina, ravnina ga je vpijala vase. Vse se je vrtelo in vrtelo pred njim. Hej, jo, vozil se je na vrtiljaku in se je moral trdno oprijemati, da, da, morebiti je bilo vse samo zabava. Pel je in se smejal. Ali trenutek nato se je spet jokal. „Moj Bog, kaj bo vendar z Ano? Kam me peljete? V blaznico? Ah, ne, ali sem res tako nor? In Ana in... in fant? Mali Per? Kako se

MED NAMI V ARGENTINI

Romanje v Luján

V nedeljo 14. maja je bilo vsakoletno romanje slovenskih rojakov v največje argentinsko božjepotno svetišče v Luján, kjer visi tudi podoba naše brezjanske Marije Pomagaj.

Veliko rojakov opravi ob romanju tudi spoved in je več slovenskih duhovnikov spovedovalo vse dopoldne.

Letošnje romanje k Materi božji v Luján je zbralo okrog tri tisoč rojakov. Največ jih je bilo seveda iz Velikega Buenos Airesa. Udeležili pa so se ga tudi zastopniki iz Córdoba, Miramara, Bariloč in Rosaria.

Med romarsko sv. mašo je msgr.

---

jima bo godilo? In jaz sem letos toliko izoral. In hotel sem letos kupiti konje, ah ne — ne peljite me v blaznico! Pomislite na Ano!“

Ob prihodnjih nedeljah je sedela Ana prav zadaj v mali cerkvi in skrivala skoraj ves čas obraz v dlaneh. Ko je župnik pridigal, so slišali stokanje mlade žene, ki je ves čas sedela sklonjenā in zatopljena vase.

Simen je ostajal doma. Gradil je na bratovi hiši in je bil namenjen, da odpotuje, brž ko bo dozdana.

A. Orehar razvil misel: Živeti hočemo! Med drugim je dejal:

Na današnjem romanju obhajamo 100-letnico prvega prihoda Slovencev v Argentino, 50-letnico prihoda po prvi svetovni vojni in 30-letnico po drugi svetovni vojni.

Ko se zahvaljujemo Bogu po Mariji za vse dobrote, ki smo jih v teh letih življenja v deželi prejeli, mislimo na obstanek naše skupnosti v naprej z voljo: Živeti hočemo tudi v naslednjih rodovih.

Upamo pri tem na božjo pomoč in Marijino priprošnjo. Zgled za to nam je veliki trpin v slovenski moderni zgodovini, škof dr. Gregorij Rožman, svetal zgled zaupanja v Boga, močan v potrpljenju in dober v ljubezni. Ob svojem obisku v Argentini 1949 je rekel: „Ne vem, koliko časa bo trajalo to naše trpljenje, morda bo šla rdeča metla povsod, da bo izčistila ves svet. Toda Marija je v Fatimi rekla, da bo končno ona zmagala; vedno zmaga materino srce. Upamo tudi to za naš narod, ki se je prvi posvetil njenemu brezmadežnemu Srcu.“

Ne smemo pa prenesti vsega na Marijo in Boga, temveč moramo sami sodelovati pri našem ohranjanju. Skrbeti moramo za zdrave temelje našega življenja:

Družina je prvi, iz nje raste novi rod in v njej se oblikuje. O njej moramo imeti zdrave pojme, da ni samo biološka celica novega rodu, amak je božje svetišče, kjer rastejo božji otroci. Bog jo je ustanovil in nje vodstvo hoče ohraniti. Niso ne zdravnik, ne ekonom ali socialni delavec tisti, ki končno o življenju v družini odločajo, temveč Bog in njegova zapoved. Že v pripravi, ko se izbirajo življenjski drug ali družica, naj odloča misel na Boga. V skrbih družinskega življenja mislimo na besede sv. Gregorija: „Velike reči se dogajajo po velikih bolečinah.“ Naj zakoncev ne begajo v njunem medsebojnem intimnem razmerju moderne teorije, ki nasprotujejo nauku Cerkve, katero je Kristus postavil za učiteljico. To, kar je dovoljeno za primer zdravljenja ali osebnega nasilja, ni redno urejevalno sredstvo glede določanja števila otrok. Če hočemo starši doseči zvestobo pri otrokih, jo bodo dosegli predvsem z medsebojno zvestobo, ki danes resnično ni lahka. Pri vzgoji otrok naj starši najprej te naučijo človeških kreposti plemenitosti, ljubeznivosti in spoštovanja do vseh. Pri verski vzgoji naj jim oblikujejo krščansko mišljenje v zmedah sedanjega sveta, ko so se najprej poučili sami, in o vsem pravočasno posredujejo otrokom v pogledu na razmere, v katerih živimo. Je to najlepše delo, ki ga morejo na zemlji starši imeti. Poskrbeti je treba za pravo krščansko ozračje v družini že v opremi stanovanja, redni družinski molitvi ter rednem obi-

sku nedeljske maše, če le mogoče slovenske, ter v prejetanju zakramentov. Navdušijo in naučijo naj starši otroke tudi za delo v korist drugim.

Skupnost je drugi temelj naše ohranitve. Življenje v skupnosti in za njo je nekaj naravnega, ker je Bog ustvaril človeka kot družbeno bitje, ne razmetanih poedincev. Adamu in Evi je rekel: „Rodita in množita se ter napolnita zemljo!“ Človek se v skupnosti družine rodi, v šoli oblikovanje nadaljuje in v ustanovah izpopolnjuje. Koliko dobrega so naredile za slovensko versko in kulturno ter politično življenje prav organizacije in listi ter so isti pomen ohranile, če ne povečale! Starši naj delo za skupnost spoštujejo, pravično presojujejo in pri njem sodelujejo, pa bo to najlepši nauk otrokom za njihovo ravnanje. Za skupne ustanove je treba žrtvovati čas, duhovne in stvarne dobrine.

Naše delo, Marijina priprošnja in božji blagoslov bodo odločevali v življenju bodočih slovenskih rodov v Argentini.

Popoldansko opravilo se je začelo ob 14: govor prelata Franceta Novaka, mogočna procesija okrog trga pred baziliko in nato pete litanije Matere božje, posvetilna molitev, zahvalna pesem in blagoslov.

Prelat Novak je v popoldanskem govoru o odnosih slovenskih ljudi do Slovenije in do Argentine, dejal: Argentina nam je gostoljubno ponudila zatočišče, možnost življenja in delovanja v svobodi. Zato smo ji dolžni to povrniti: to napravimo npr.

z zglodom, ki ga vsako leto dajemo ob romarski maši in procesiji v Lujanu; to izvršujemo s posredovanjem naših kulturnih vrednot pri oblikovanju argentinske narodnosti; z ureditvijo podjetij, ki so v slovenskih rokah, v duhu krščanskega socialnega nauka; s čutom odgovornosti pri delu itd. In vse to moramo prenesti na našo mladino z vzgojo v družini, v slovenski šoli in v organizacijah. Tudi slovenski dušni pastirji imajo velik delež pri tej vzgoji, ki naj se uresničuje v duhu razumevanja, dialoga in sloge.

Med mašo in pri popoldanski pobožnosti je orglal organist Gabrijel Čamernik, ljudsko petje je vodil s skupino mož in fantov Ivan Rode, mašo je vodil Janez Jereb, berili sta brala Alenka Smole in arh. Jure Vombergar, za red pa je skrbel Tone Bidovec s skupino fantov, ki so tudi nosili v procesiji podobo Marije Pomagaj in kip lujanske Marije.

Duhovne vaje za može

Od 29. aprila do 1. maja so bile v „Domu duhovnih vaj Marija Pomočnica“ v San Miguelu duhovne vaje za može, ki se jih je udeležilo 24 mož. Vodil jih je France Bergant.

SKAD

Slovensko katoliško akademsko društvo je priredilo za dan 1. maja v Slovenski hiši študijski dan. Milan Magister je imel referat „Ljubezen do usode“, Katica Cukjati pa koreferat „Poslanstvo slovenske emigracije v Argentini.“ Po skupnem

kosilu je bila debata in občni zbor društva, ki je izvolil nov odbor, ki ga sestavljajo: predsednik Andrej Grohar ter odborniki Helena Fink, Magdalena Koprivnikar, Tomaž Debevec, Martin Dobovšek, Marko Jerman, Boštjan in Jaka Kocmur, Gregor Rant, Darjan šiferer in Franci Žnidar. Duhovni vodja je dr. Alojzij Starc. Za soboto 20. maja je SKAD organiziralo v Slovenski hiši avdiovizualno predstavo o Antarktiki.

SKAS

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo (SKAS) je organiziral tečaj dr. Milana Komarja pod naslovom: Idejni tokovi sodobnega sveta, II. del, kot poizkus filozofskega razbiranja novejšje zgodovine v luči krščanskega realizma. Predavanja so v Slovenski hiši vsako zadnjo soboto v mesecu od 16. do 19. ure in sicer od aprila do novembra.

San Luis

Skupina Slovencev, ki živi v San Luisu, je 23. aprila obhajala 30 letnico prihoda povojnih Slovencev v Argentino s petjem slovenske himne, govorom ge. Havelkove in prepevanjem slovenskih pesmi učencev šole dr. Antona Korošca. Za sklep je bila zakuska.

Obisk deleg. msgr. Ant. Oreharja v Mendosi in San Luisu

Vsakoletni obisk naših rojakov v notranjosti, v Mendosi in San Luisu, je msgr. Orehar opravil v dneh od 3. do 11. maja.

Najprej je šel v Mendoza, kjer je tri dni imel duhovno obnovo kot pripravo na letno romanje, ki so ga tudi to leto 7. maja naredili v Luluntó v bližini Mendoze. Duhovno obnovo so imeli ob delavnikih zvečer, v nedeljo so se zbrali dopoldne pri sv. maši, popoldne pa so v procesiji prinesli podobo Marije Pomagaj v cerkev, kjer so bile pete litanije in obnova posvetitve Marijinemu brezmadežnemu srcu. Somaševala sta z delegatom gg. Jože Horn in Ivan Tomažič. V soboto je delegat obiskal pouk verouka v tamošnji ljudski šoli sv. Cirila in Metoda.

V San Luis je prišel 8. maja. Rojaki so se zbrali v cerkvi Karmelske matere božje, v katere župniji živi tamošnji dušni pastir g. Franc Novak ml. Po kratki duhovni obnovi so med mašo obnovili posvetitev Marijinemu brezmadežnemu srcu. Po obiskih tamošnjih družin je delegat šel na obisk slovenskih duhovnikov, ki delujejo kot župniki: v San Francisco g. Lojze Zupančič, v Lujanu g. Tone Škulj in v Quinesu g. Janez Ogrin.

Šahovski turnir

6. maja se je začel v Slovenski hiši šahovski turnir za prvaka v slovenski skupnosti. Turnir je organiziral mladinski referent ZS Stane Mehle s sodelovanjem mladinskih referentov domov, tekmujeta pa najboljša šahista iz vsakega Doma.

Dan molitve za mladino

Na praznik Marije Pomagaj, 24. maja, je bil na pobudo dušnega pa-

stirstva dan molitve in pokore za našo mladino, da bi tudi v versko brezbriznem ali brezbožnem in nravno nizkem okolju ostala versko in nravno zdrava. Za doseg tega cilja je poleg naravnih sredstev, kot so organizacije, tečaji, sestanki in podobno, potrebna še božja pomoč. Ob 19,30 je bila v cerkvi Marije Pomagaj sveta ura z mašo, ki so se je udeležili poleg mladine tudi mnogi odrasli rojaki.

Slovenski oddelek ukrajinske univerze

30. aprila je začela novo šolsko leto Ukrajinska katoliška univerza v Buenos Airesu, na kateri se predavajo za Slovence tudi slovenske narodne vede. Na slovenskem oddelku fakultete predavajo dr. Tine Debeljak o slovenski književnosti in zgodovini ter primerjalni zgodovini slovanskih književnosti, dr. Franc Gnidovec o praslovanščini, dr. Vinko Brumen o zgodovini slovenske filozofske misli in dr. Marko Kremžar o zgodovini socialno-ekonomske misli. Slovenska predavanja so vsako drugo in četrto soboto v Slovenski hiši.

SKA

Prvi letošnji kulturni večer Slovenske kulturne akcije (20. maja) je bil posvečen Župančiču ob 100-letnici njegovega rojstva. Uvodne besede je spregovoril Jože Krivec, njegovo življenje in delo je opisal France Papež, o srečanjih z njim sta govorila dr. Tine Debeljak in Joža Vombergar, Župančičeve pesmi so pa

recitirali Pavči Eiletz, Stanko Jerebič, Maks Nose in Lojze Rezelj.

Žegnanje v Slovenski hiši

Zadnjo majsko nedeljo je bilo v Slovenski hiši žegnanje. Ob 11.30 je bilo somaševanje v cerkvi Marije Pomagaj. Z msgr. Antonom Oreharjem so somaševali France Bergant, Matija Borštnar, Matija Lamovšek, Ladislav Lenček, Janez Pintar in Jože Škerbec. Med mašo je pel zbor Gallus (dr. Julij Savelli). Po sv. maši je bilo skupno kosilo v véliki dvorani, ob 16.30 pa v cerkvi pete litanije Matere božje, posvetilna molitev in blagoslov.

Carapachay

V nedeljo 7. maja je Slovenski dom v Carapachayu slavil svojo 18. obletnico. Po dviganju zastav se je praznovanje začelo s sveto mašo, ki jo je daroval dr. Alojzij Starc. Po skupnem koslu je bil popoldanski program: pozdravni govor predsednika Doma Lojzeta Sedeja, govor Marjana Lobode, recitacije učencev šole Josipa Jurčiča, scenski prikaz Gregorčičeve Jeftejeve prisege, recitacija Župančičeve Dume (mladina pod vodstvom Jožeta Markeža), petje mož in fantov in narodni ples deklet.

Mladinski sestanki

Na 1. nedeljo v marcu so se začela letošnja mesečna mladinska srečanja. Po mladinski maši (msgr. A. Orehar) in skupnem zajtrku je govoril dekletom in fantom, organi-

ziranim v mladinskih organizacijah, o njihovem letošnjem geslu „Ponosni sinovi slovenskega rodu“ dr. Milan Komar. Maja jim je isto vprašanje osvetlil pod verskim vidikom dr. Alojzij Kukovica, aprila pa je govoril Peter Markeš iz Kanade in njegov sin.

Obletnica v San Martinu

21. maja je Slovenski dom v San Martinu slavil svojo 17. obletnico blagoslovitve. Obletnico Doma so združili s proslavo 30-letnice prihoda v Argentino ter 60-letnico narodne osvoboditve izpod avstro-ogrske monarhije in ustanovitve prve slovenske vlade.

Ob 11.30 je v zavodu nasproti Doma maševal msgr. Anton Orehar. Med mašo je pel sanmartinski zbor pod vodstvom Vinka Klemenčiča.

Po skupnem kosilu v Domu se je začel ob 16 prosvetni program, katerega geslo je bilo „O moj preljubi, dragi dom!“ Spored je obsegal pozdrav Janeza Petkovška, odrski prikaz Antona Pavliča v režiji ge. Nataše Smersujeve, besede predsednika Doma Janeza Zorca, govor Boža Starihe, nastop šolskih otrok in mladine ter Slovenskega pevskega zbora iz San Martina in nazadnje družabno prireditev.

Zveza žena in mater

Na sestanku Zveze slovenskih žena in mater je aprila predaval msgr. Anton Orehar, maja je bil razgovor med odbornicami in članicami, junijski sestanek pa je bil posvečen protikomunističnim žrtvam.

Spomladansko zasedanje JSK

Na svojem spomladanskem zasedanju v Zagrebu aprila letos so se člani Jugoslovanske škofovske konference srečali z okoli 60 zastopniki duhovnikov, da skupno obravnavajo uvajanja v krščanstvo v njihovih sedanjih razmerah. O teh vprašanjih so predavali dr. Valenčič, dr. Starič in p. Bono šagi. O krščenju otrok, krščenju odraslih, birmi in prvem sv. obhajilu so potem razpravljale 4 delovne skupine in izdelale predloge za izenačeno pastoralno prakso. Škofje so tudi govorili o tem, kako napreduje skupno pastirsko pismo jugoslovanskih škofov o zaščiti življenja (poslali ga bodo vernikom z jesenskega zasedanja letos) in o pismu o vlogi vere v človekovem zasebnem in javnem življenju. Za prihodnjo škofovsko sinodo je JSK predložila 2 temi: „Krščanska družina v našem času“ in „Cerkveno učiteljstvo in teologi.“

Letopis slovenskih škofij 1978

Aprila je izšel novi letopis 1978. Poleg običajnih podatkov o župnijah in duhovnikih vsebuje tudi osebne podatke o redovnih bratih in redovnicah, prvič pa tudi izčrpnje podatke o slovenskih misijonarjih in misijonarkah. Letopis prinaša tudi različne pregledne tabele in grafiko.

Novi doktor

Janez Juhant, duhovni pomočnik v župniji Stranje, je aprila dokto-

riral na Teološki fakulteti v Innsbrucku z dizertacijo: Vera kot prepričanje o resničnosti — transcendentno filozofski problem filozofije Georga Hermesa.

Ustanovitev Inštituta za zgodovino Cerkve

Redni svet teološke fakultete v Ljubljani je aprila letos ustanovil Inštitut za zgodovino Cerkve, Inštitut ima namen, da raziskuje in objavlja vire za zgodovino Cerkve s posebnim poudarkom na slovenski zgodovini Cerkve, da sistematično preučuje gradivo, ki zadeva zgodovino Cerkve in vseh njenih dejavnosti med Slovenci doma, v zamejstvu, izseljenstvu, zdomstvu in misijonih in da čim bolj osvetli slovensko zgodovino Cerkve in pospešuje študij le-te.

Škof Gnidovec na poti do oltarja

Kongregacija za zadeve svetnikov je 15. decembra 1977 dovolila, da se začne postopek za razglasitev blaženim božjega služabnika dr. Janeza Frančiška Gnidovca.

Škof Gnidovec je bil iz ljubljanske škofije. Škof Jeglič ga je imenoval za ravnatelja škofovih zavodov sv. Stanislava v šentvidu. L. 1919 Gnidovec to mesto pustil in stopil k lazaristom in 1924 postal škof v Skopju.

Kot škof je storil veliko dobrega za kristjane v Makedoniji, posebno za tiste vernike, ki so živeli skriti po albanskih vaseh in kljub hudemu

NOVICE IZ SLOVENIJE

muslimanskemu pritisku ostali katoličani. Svojo škofijo je velikokrat prepotoval peš, na konju, s kolesom. Silne težave so mu delale tudi t kratke srbske oblasti, ki so hotele Makedonce posrbiti in katoličane popravoslaviti. Gnidovec je bil neustrašen do vseh. Hotel je biti finančno neodvisen in je zaradi tega živel v velikem siromaštvu in je še od tega razdajal.

Skopjanski verniki so ga že t kratkrat imeli za svetnika. Ko je umrl 1939 v Ljubljani, star 66 let, mu je govoril ob pogrebu škof Rožman. Dejal je: „Ni iskal škofovskega križa; ko pa mu je bil vsiljen, ga je kakor Simon iz Cirene tesno pritisnil nase in ga krepko nosil.“

S škofom Gnidovcem imamo Slovenci štiri može, ki gre o njih proces za blažene: Slomšek, Baraga, Gnidovec in frančiškan p. Vendelin Vošnjak.

Umrli duhovnika

France Kovač, DJ

O jezuitskem duhovniku Francu Kovaču, ki je zapustil v Sloveniji

mater in 2 brata, v Argentini pa 3 sestre: go. Tinko por. Fink, go. Marjano por. Batagelj in gdč. Katic, je objavila okrožnica nadškofijskega ordinariata v Ljubljani naslednje sporočilo:

Dne 30. aprila 1978 ob 23. uri na cesti v župniji Brezovica je umrl p. France Kovač D.J, kaplan v Dravljah v Ljubljani. Rodil se je v veliki družini v Novem mestu 25. avgusta 1928. Oče je bil znani sodnik. Družina se je nato preselila v Ljubljano, kjer je rajni ministriral pri sv. Petru, ljudsko šolo obiskoval v Marijanišču in zahajal v jezuitsko kongregacijo pri sv. Jožefu. V Ljubljani je dovršil pet razredov klasične gimnazije (nato vstopil k domobrancem, se z njimi umaknil maja 1945 na Koroško, bil iz Vetrinja vrnjen, pa potem iz zapora v Teharjih zaradi mladostnosti pomiloščen, medtem ko je bil njegov starejši brat Janez skupaj z drugimi 12.000 umorjen — op. DŽ), l. 1946 pa je vsto-

pil k jezuitom v Zagrebu. V 2. letu noviciata je začel nadaljevati gimnazijski študij v semenišču na Šalati, kjer je l. 1950 maturiral. Ko je dovršil vse filozofske in teološke študije v Zagrebu, je bil 23. julija 1959 v Zagrebu posvečen za duhovnika. Ko je po novi maši opravil še 3. probacijo v Dubrovniku, je prišel na Bogenšperk in pomagal pri pastoralnem delu v različnih župnijah. L. 1962 je bil imenovan za kaplana na novoustanovljeni župniji Dravlje v Ljubljani. Tam je ostal 5 let. Nato je bil 8 let kaplan v Borovnici in se 1975 spet vrnil za kaplana v Dravlje. Zadnje dni pred smrtjo je pomagal pri duhovnih vajah za zakonce, ki jih je imel na Mirenskem gradu p. Vital Vider. Skrbel je za otroke. Ko se je v nedeljo zvečer vračal domov, se je vanj na levo stran ceste zaletel nasproti vozeči mercedes in v trenutku so bili mrtvi on vsi trije Kržanovi fantje, ki so se vozili z njimi (Miha, 13, Martin, 11 in Ambrož, 9 let). Tragična smrt je pretresla vse, ki so ga poznali, zato je bil na vnebohod, 4. maja, veličasten pogreb ob tisočlavi množici na ljubljanskih Žalah. Pogrebne slovesnosti sta vodila škof dr. Lenič in provincial jezuitov p. dr. Marijan šef.

P. France Kovač je bil velik prijatelj otrok in mladine. Poleg svojega kaplanskega dela je veliko sodeloval na tečajih priprave za zakon in pri družinski pastoralni. Bil je tudi član komisije za družinsko pastoralo pri pastoralnem svetu. Imel je zelo plemenito srce in zato

se je z izjemno požrtvovalnostjo posvečal vsem, ki so se k njemu zatekali v svojih stiskah. Po naravi je bil vesel in je vse razveseljeval s svojim petjem in duhovitostjo.

Težko prizadeti družini izreka sožalje tudi naša revija.

Franc Mihelčič

15. aprila je v zdravilišču Radenci umrl salezijanski duhovnik Franc Mihelčič. Rajni je bil rojen 1925 v Dolenjem Logatcu in bil posvečen 1950. Duhovniško je deloval kot vzgojitelj, 2 leti bil župnik v Mostah v Ljubljani, veliko pisal in izdajal katehetske učbenike in pripomočke ter spise duhovne vsebine za duhovne vaje in pridiganje. 1965 je po avtomobilski nesreči ostal invalid, a je deloval še naprej.

Romanje bralcev Mavrice

V Marijinem svetišču na Ptujski gori se je v začetku maja zbralo kakšnih 1300 bralcev in sodelavcev mladilnskega lista Mavrica. Iz štajerske in Prekmurja so prišli k mašni daritvi in podelitvi priznanj za sodelovanje. Med mašo so uredniku Mavrice pomagali pridigati otroci sami: Našteli so, kdo vse jih ima radi: starši, svetniki, tete, strici, bratje, sestre, pa tudi Mavrica in Družina. Med mašo je sodeovala s petjem vsa romarska družina. K obhajilu so pristopili skoraj vsi. Po maši je bil še koncert verskih popevk. Urednik Mavrice je povedal, da je v vsej Sloveniji okrog 4000 sodelavcev Mavrice.

Med Slovenci v žamejstvu

Dr. Lojze Škerl

Pomanjkanje duhovnikov na Primorskem

Pomanjkanje duhovnikov je zelo boleča rana v naši primorski Cerkvi, pa naj pri tem mislimo na Trst, Gorico ali Videm.

Kje in kako bomo dobili novih duhovniških moči, mladih, polnih idealizma, pripravljenih za delo in ljudstvo? Kje in kako bomo našli redovnice, ki postajajo vedno bolj nenadomestljiva moč in pomoč v dušnem pastirstvu, pri verski vzgoji?

Že misel sama na ta vprašanja, na katera ne najdem zadovoljivega odgovora, me vznemirja. Kaj pa še razne zahteve, ki prihajajo od naših ljudi, ki hočejo, da bi duhovniki kar čudeže delali! To in ono bi morali duhovniki narediti! Za to in ono bi se morali zavzeti! In še in še.

Nerealni predlogi

Pred kratkim mi je prišlo v roke neko pismo, v katerem je med drugim rečeno, da naj se po vseh župnijah v Trstu, kjer ni nič slovenskega, vpeljejo službe božje v slovenskem jeziku, po možnosti vsak

meseč enkrat ali vsaj enkrat na dva meseca. In teh župnij je vsaj 20. Nadalje berem v istem pismu, da je treba takoj ustanoviti slovensko cerkveno središče v mestu, slovensko župnijo, ki bo slovenskim vernikom nudila ob vsakem času sveto mašo v domačem jeziku, bo imela vsaj eno cerkev, kjer bodo slovenski verniki ob vsakem času mogli opraviti spoved in prejemati druge zakramente. Ob tej župniji bo tudi slovenska mladina dobila svoje zatočišče.

To je čudovit načrt, a napravljen pri mizi, brez kakršnega koli pogleda na realno stanje v mestu.

Koliko duhovnikov bi bilo potrebnih za uresničitev tega načrta, mladih moči, ki bi se znali živeti v stvarnost in bi jih ljudje, ki so danes zelo izbirčni, radi poslušali in jim sledili? Dejstvo je, da z močmi, ki jih imamo sedaj na voljo, lahko obdržimo pri življenju le to, kar že imamo. Ne moremo si pa predstavljati, da bomo kaj novega zgradili, število maš pomnožili, število spovednic povečali.

Ne bi tega prenašal pred oči in znova to našo nemoč razkrival, če bi se vedno znova ne slišali očitki, da tega ali onega škof noče, da škofov vikar temu in onemu nasprotuje, in tako naprej.

Naj govore številke

Kakšno je dejansko stanje med slovenskimi duhovniki v Trstu in tržaški škofiji sploh? V tržaški škofiji je sedaj 31 slovenskih duhov-

nikov: 23 škofijskih — 3 niso iz tržaške škofije — in 8 redovnikov. Od redovnikov sta 2 v polnem delu in sicer oba mlada salezijanca v Marijanišču na Opčinah. Od drugih 6 sta 2 kapucina in 1 salezijanec v ulici dell' Istria in še 1 salezijanec na Opčinah. G. Šavelj, lazarist, ima že 87 let. Pred nekaj leti smo imeli 3 klaretince: 2 je njihov predstojnik poslal v Slovenijo, eden je ostal v svetišču na Vejni.

Škofijskih duhovnikov nas je 23: 3 so med 70 in 80 leti, 7 med 60 in 70, 8 med leti 50 in 60, med leti 40 in 50 pa samo 5 duhovnikov, od katerih sta 2 bolna; najmlajši tržaški duhovnik ima 42 let.

Vsak duhovnik naredi, kar more. Marsikateri čuti na ramah ne samo leta, ampak tudi težave zadnje vojne, povojna leta, križe in težave v daljni Istri, bolezen, onemoglost. Kaj več od tega, kar so do sedaj naredili, ne moremo in tudi ne smemo pričakovati. Zaupanje v božjo previdnost je potrebno in koristno, a ne reši vseh človeških problemov.

Povejmo si resnico

Kje najti katehete, zlasti za srednje šole, kjer se pojavlja od časa do časa hud odpor proti verouku?

Vedno znova se ponuja nasvet, da naj duhovnike poiščemo v Sloveniji ali kje drugje po svetu, češ saj jih je veliko. Najprej je treba opozoriti na zelo važno zadevo in sicer na potrebo po italijanskem državljan-

stvu. Kdor namreč nima tega državljanstva, ne more postati župnik in kot tak nastopati v javnem življenju in prejemati od države skromno plačo, ki so je deležni župniki.

Da ne govorimo o kakšnem višjem mestu in odgovornosti. V Trstu imamo sedaj 4 slovenske duhovnike, ki že dosti let živijo v Trstu, ki so štirikrat prosili za italijansko državljanstvo, a vsakokrat so oblasti prošnjo zavrnilo. Noben priziv in prošnja cerkvenih oblasti ni zalegla. Enak je primer enega slovenskega duhovnika na Goriškem. Ker je tuj državljan, ne more biti pravi župnik ne učiti verouka v šolah. Tudi on je bil že dvakrat zavrniljen, ko je zaprosil za italijansko državljanstvo.

Veliko slovenskih duhovnikov je šlo v svet po letu 1945, a ti so sedaj že vsi v letih. Marsikateri je prišel na visoka mesta: univerze, inštitute, rimske kongregacije, zavode, med izseljence. In ti imajo že svoj cilj pred seboj. Marsikateri duhovnik je po svetu s svojimi problemi, ki bi jih tržaški zrak in burja prav gotovo ne rešila.

Kar se pa mlajših tiče, ki so v Rimu, gre za duhovnike, ki se izpopolnjujejo na višjih šolah. In te potrebuje Slovenija. Morda bi se le kdo našel: a kako naj ga človek pripravi, da bo ponižno in tiho začel z delom v naši zahtevni, a malo obetajoči situaciji, med našimi negotovostmi in morda celo prepiri? Raje gre v misijone, kjer težav ne manjka, a je sam gospodar.

SVETOVNE NOVICE

Seminar o Cerkvi v Evropi

V Zahodnem Berlinu je bil konec marca ekumenski seminar o vlogi Cerkve v Evropi in njenem prispevku pri graditvi nove Evrope. Seminar so priredile Evropska akademija, Evangeličanska akademija ter Katoliška akademija v Berlinu, udeležili pa so se ga predstavniki različnih krščanskih Cerkva. Med drugimi predavatelji je govoril tudi dr. Lojze Šuštar in sicer o vlogi Cerkve za evropsko sodelovanje. Kardar teče razprava o važnih vprašanjih, ki zadevajo bodočnost Evrope, tudi Cerkev ne sme stati ob strani. Razpravljanje o združenji Evropi

Kaj pa redovniki? To je vprašanje zase, ker so težave zanje še večje.

In kaj Slovenija? Ne bi rad odgovoril, a reči moram, da je za nas in za naše potrebe precej gluha. To je bridka resnica.

In še ena bridka resnica: ko omeniš vsa ta dejstva mladim fantom, ti odgovorijo: če bi bilo drugače, če bi bilo boljše, če in če... bi že postal duhovnik, v teh razmerah pa ne. A kdo naj te razmere spremeni, kdo naj zanese v svet dobroto in pravičnost, kdo Boga, če ne mlad človek, poln vere in ljubezni?

(Katoliški glas, 1978, šte. 16.)

namreč ne more biti zgolj politično. „Kadar gre za združeno Evropo,“ je dejal dr. Šuštar, „moramo v prvi vrsti okrepiti občutek medsebojne odgovornosti. Z veliko mero dobrohotnosti, a tudi s kritičnim očesom moramo spremljati vse tiste, ki delajo na političnem ali gospodarskem področju. Če je treba, moramo tudi vplivati nanje, da spremenijo nekatere nove načine življenja. In prav Cerkve lahko veliko naredijo za utrjevanje vezi med ljudmi.“

Na Kubi pada število katoličanov

V letih 1961 do 1976 se je na Kubi število katoličanov znižalo skoraj na polovico, kakor poroča papeški letopis. Leta 1961 je bilo tam katoličanov 90,41%, leta 1976 pa samo še 50,25% vsega prebivalstva.

Kje je iskati vzrok tega padca števila katoličanov? Glavni krivec je komunistični režim, ki je izgnal vse tuje duhovnike in ki tudi ne dovoli vstopa v državo kubanskim duhovnikom, ki so študirali v inozemstvu. Tako je na Kubi danes samo 196 duhovnikov in 45 semeniščnikov. Zaradi tega se je število duhovnikov zelo zmanjšalo, kar je vplivalo na število katoličanov. V zadnjih petih letih je bilo 36 mašniških posvečenj, kar je za 10 milijonov prebivalcev odločno premalo.

Za afrikanizacijo evangelijskega

V januarju je bilo v Kinšasi 6-dnevno mednarodno teološko srečanje, ki ga je ob svoji desetletnici priredil center za raziskovanje afriških verstev na kinšaski teološki fakulteti. Udeleženci so razpravljali o pristni afriški katoliški znanosti. Danes živi v Afriki 45 milijonov katoličanov. Cerkev ima v nekaterih državah zelo pomembno vlogo zaradi svojih številnih šol. Stalno išče novih potov, ki bi bila primerna za sodobnega afriškega človeka. Krščanstvo si mora prizadevati, da prepoji in razvije v vsaki civilizaciji in kulturi vse dobre strani. Zato je razodetje bolj po afriško, v skladu z domačim mišljenjem in navadami.

Katoliška Španija

Po najnovejših statističnih podatkih je v Španiji 97,6% katoličanov. Od preostalih jih 0,6% pripada drugim verstvom, dočim jih 1,8% ne pripada nobeni veri. Izven Španije — zlasti v Latinski Ameriki — deluje 8442 redovnikov in 9823 redovnic.

Izredni uspeh filma „Jezus iz Nazareta“

Znani film z naslovom „Jezus iz Nazareta“, ki ga je zrežiral Franco Zeffirelli, je vzbudil silno zanimanje po vsem svetu. Gledalo ga je več sto milijonov ljudi, vernih in nevernih. Severnoameriški episkopat je

izrekel javno pohvalo in zahvalo Zeffirelliju za to izredno dobro in na visoki umetniški ravni stoječe delo, ki je mnogim vrnilo vero ali jo poglobilo. Tudi v Argentini je doživel film zelo velik uspeh.

Težave škofa Lefebvra

Glasovi o nepokornem škofu Marcelu Lefebvru so skoraj popolnoma utihnili. Nekaj časa se je zanimala zanj tista svetovna javnost, ki je nasprotna katoliški Cerkvi in sovražna papežu. Ko pa je bilo videti, da nima skoraj nobenih uspehov razen pri najbolj fanatičnih konservativcih, je zanimanje zanj prenehalo. Hud udarec za škofa Lefebvra je bil, da mu je ušla večina semeniščnikov iz njegovega semenišča v Ecône (Švica) in da so se vrnili v naročje Cerkve tudi nekateri duhovniki, ki jih je on nepostavno posvetil. Pobegli semeniščniki študirajo sedaj v Rimu v Leonovem kolegiju.

Polom podržavljenih šol

Vlada v Tanzaniji je pred tremi leti podržavila vse katoliške šole. V teh treh letih je večina teh šol propadla. Vlada je poslala na te šole nesposobne in brezvestne učitelje, ki se za šolo niso brigali. Starši so prenehali pošiljati otroke v take šole. Poslopij ni nihče popravljaj in so sedaj šolska poslopja v zelo slabem stanju. Spričo tega stanja je vlada ponudila misijonarjem, da ponovno prevzamejo te šole. Ker pa je večina učiteljev in profesorjev ob

zaplenitvi šol odšla drugam in se posvetila dušnopastirskemu delu, preostali misijonarji niso mogli prevzeti nase tega bremena, da bi znova uredili in vodili šolstvo, ki ga je država zavozila.

Podobno se je zgodilo v državi Zaire. Tudi tam so državne šole, ki so začele delovati v zaplenjenih katoliških šolah, doživele polom in je vlada vrnila Cerkvi te šole. Ker so bile tu razmere glede učiteljev in profesorjev ugodnejše kot v Tanzaniji, je Cerkev sprejela ponudbo vlade in zopet prevzela osnovne in srednje šole, ki jih je preje imela.

Skupna katoliška in episkopalna župnija

V znamenju ekumenizma sta katoliška škofija v Richmondu in episkopalna škofija v Virginiji (obe v ZDA) ustanovili v Norfolku skupno župnijo, ki jo vodita en katoliški in en episkopalni župnik. Večina liturgičnih in drugih cerkvenih opravil vršita skupaj, edino evharistični obred vršita ločeno.

Evrokatolicizem

Dva italjanska časopisa pišeta o tem, da evropski katoličani ustanavljajo proti evrokomunizmu svojo fronto — evrokatolicizem. To piše znani dnevnik "Il Messaggero" in glasilo komunistične stranke "L'Unità". Razne mednarodne katoliške sestanke in kongrese označujejo kot pobudnike političnega evrokatolicizma. Tako gledajo komunisti na

skupno evropsko škofovsko konferenco. Dalje trdi komunistično glasilo, da skušajo katoličani dobiti v roke evropski parlament v Strassburgu in da „Dnevi krščanske Evrope“, ki so bili v Avgzburgu, katerih sta se udeležila tudi kardinal Benelli in znani bavarski politik Jožef Straus, niso nič drugega kot priprava na ustanovitev evrokatolicizma in da so zadaj za vsem tem delom krščanski demokrati, ki bi radi združili Evropo in jo uredili po krščanskih socialnih načelih.

Ne prodajajte zemlje!

Sedem čilskih škofov je v skupnem pastirskem pismu opozorilo vernike, naj nikar ne prodajajo svoje zemlje, kar se v zadnjem času tako pogosto dogaja. Škofje priporočajo kmetom, da naj se organizirajo v poljedelskih zadrugah, da si tako pomagajo. Prodaja zemlje vodi v obubožanje in odvisnost. Zemlja daje človeku svobodo in pravo človeško dostojanstvo.

Katoliški tisk v ZDA

V ZDA in v Kanadi izhaja 451 katoliških dnevnikov, tednikov in mesečnikov v skupni nakladi 25.818.000 izvodov. To je angleški tisk, ki narašča že tri leta po vrsti. Poleg tega tiska v angleščini pa je v ZDA tudi precej katoliških listov v drugih jezikih (v slovenščini npr. „Ave Maria“ v ZDA in „Božja beseda“ v Kanadi).

KJE JE KAJ

Leto XVI

Julij 1978

UVODNIK	„Kdor vas posluša, mene posluša...“ (Alojz zij Kukovica)	385
OB SMRTI ŠKOFA DRŽEČNIKA	Umrl je mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik (Po Družini)	387
	Nadškof Pogačnik o škofu Držečniku	392
MESEC JULIJ	Verski običaji v naših družinah in v skup- nosti (Božidar Bajuk)	596
	Molitveni namen za julij (Bogumil Remec)	399
VERSKI ČLANKI	Sončne in senčne strani športa	401
	Krst, zakrament prenovitve človeka v Kri- stusu (Slov. medškof. past. svet)	402
NAŠA VPRAŠANJA	Odmevi s SSlovenskega dneva 78 (Anton O- rehar, Marjan Loboda, Gregor Batagelj)	409
	Ohranimo ponos, vero in upanje! (Karel Mauser)	415
JUBILEJ	Ob 75-letnici dr. Tineta Debeljaka	417
	„Gallus“ za 30-letnico: Pesem o slovenski pesmi (Jeremija Kalin)	420
LEPOSLOVJE	Trubadur luči (Vladimir Kos)	395
	Jesenski pasteli (Karel Mauser)	416
	Tiho čez polje... (Oton Župančič)	421
	Marjan Jakopič: Pesmi	422
	Iz dna (Ivan Cankar)	425
	Miza (Emilijan Ceve)	427
	Izseljenci (Johan BojerBožo Vodušek)	430
NOVICE	Med nami v Argentini	435
	Novice iz Slovenije	440
	Med Slovenci v zamejstvu	443
	Svetovne novice	445

Pregovori o sosedih

Med dobrimi sosedi dobro živeti, dobro umreti. (slovenski)
Lahko živite brez prijateljev, ne morete pa brez sosedov. (škotski)
Sosed soseda potrebuje, pa če je še tako bogat. (slovenski)
Velik gospod, visoka hiša, široka reka — trije slabi sosedje. (francoski)
Kdor vrže koprive na vrt svojega soseda,
jih bo videl zrasti na svojem lastnem vrtu. (ruski)
Ako se zameriš očetu in materi, ne zameri se sosedu. (slovenski)
Če hočeš zvedeti resnico o sebi, užali svojega soseda. (češki)
Ljubi svojega soseda,
vendar ne podiraj plota med vajinima hišama. (univerzalni)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la propiedad Intelectual
No. 1.313.507

Tiska Vilko s.r.l., Estados Unidos
425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Letna naročnina v Argentini in obmejnih državah je 8.000 pesov; v ZDA in Kanadi 12 dolarjev; v Avstriji 200 šilingov; v Italiji 8.000 lir; drugjeprotivrednost dolarja.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja prema in stalna zaglavja „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezič“: Stane Snoj.

